

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO PRAKTIKOS APŽVALGA

2014 M. VASARIO 1 D. – 2014 M. VASARIO 28 D.

**APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO
TEISMO TEISINĖS ANALIZĖS IR INFORMACIJOS DEPARTAMENTAS**

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	4
1. TEISĖS AKTAI VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE, JŲ AIŠKINIMAS IR TAIKYMAS.....	4
<i>Dėl advokato teisės susipažinti su Turto vertinimo priežiūros tarnybos ir Turto arba verslo vertintojų garbės teismo praktika</i>	<i>4</i>
6. SOCIALINĖ APSAUGA	4
<i>Dėl motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų neperskaičiavimo atostogų vaikui prižiūrėti metu gavus draudžiamųjų pajamų už darbą, atliktą iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios.....</i>	<i>4</i>
<i>Dėl nelaimingo atsitikimo darbe nepripažinimo draudžiamuoju įvykiu, nustačius, kad nelaimingas atsitikimas įvyko dėl ligos, nesusijusios su darbu</i>	<i>5</i>
7. KONKURENCIJA	6
<i>Dėl reklamos pripažinimo klaidinančia, kai vartotojas įgyvendina akcijos sąlygas, siekdamas gauti atitinkamą prekę, kurios akcijos metu jau nėra.....</i>	<i>6</i>
8. MOKESČIŲ SUMOKĖJIMAS, GRAŽINIMAS IR IŠIEŠKOJIMAS.....	7
<i>Dėl taikytinos teisės sprendžiant klausimą dėl mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška.....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindų</i>	<i>7</i>
<i>Dėl mokesčių administratoriaus mokesčių mokėtojui duoto nurodymo atsiskaityti negrynaisiais pinigais</i>	<i>8</i>
12. REGISTRAI	9
<i>Dėl Centrinės hipotekos įstaigos diskrecijos ribų sudarant duomenų teikimo sutartį</i>	<i>9</i>
14. TERITORIJŲ PLANAVIMAS.....	10
<i>Dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo siekiant padalinti žemės sklypą, valdomą bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai vieno iš bendraturčių dalis yra areštuota.....</i>	<i>10</i>
<i>Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos teisės vietoje savivaldybės tarybos patvirtinti detalųjį planą.....</i>	<i>11</i>
15. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATSIRADUSIĄ DĖL VALDŽIOS INSTITUCIJŲ NETEISĖTŲ VEIKSMŲ.....	12
<i>Dėl neturtinės žalos, kilusios institucijai delsimui vykdyti įsiteisėjusį teismo sprendimą.....</i>	<i>12</i>
16. VALSTYBĖS TARNYBA	12
<i>Dėl įrodinėjimo naštos siekiant pagrįsti duomenų Policijos registruojamų įvykių registre peržiūros teisėtumą, kilus ginčui dėl tarnybinės nuobaudos paskyrimo pagrįstumo</i>	<i>12</i>
<i>Dėl pareigūno teisės būti atleisdamas iš vidaus tarnybos savo noru pagal Vidaus tarnybos statuto (toliau – ir Statutas) 53 straipsnio 1 dalies 1 ar 12 punktą, nesant pasibaigusioms jo patraukimo drausminėn atsakomybėn ar atleidimo iš tarnybos dėl pareigūno vardo pažeminimo procedūroms</i>	<i>14</i>
<i>Dėl teisės per tris dienas atšaukti prašymą atleisti iš tarnybos prokuratūroje įgyvendinimo.....</i>	<i>15</i>
<i>Dėl pareigūno teisės pagal Vidaus tarnybos statuto 50 straipsnį gauti išlaidų kompensaciją už teisinę pagalbą, suteiktą baudžiamojoje byloje, pradėtoje dėl pareiškėjo veiksmų, atliktų tarnybos metu.....</i>	<i>15</i>
17. BYLOS DĖL NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO	17
<i>Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 202 patvirtintų Antstolių veiklos teritorijų ir antstolių skaičiaus</i>	<i>17</i>
<i>Dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. TS-85 patvirtinto Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą tvarkos aprašo.....</i>	<i>17</i>
18. BYLOS DĖL VYRIAUSIOSIOS RINKIMŲ KOMISIJOS SPRENDIMŲ AR NEVEIKIMO	18

<i>Dėl teisės skųsti Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą, kuriuo Lietuvos Respublikos Seimui perduodama išvada dėl dokumentų, pagrindžiančių piliečių reikalavimą paskelbti referendumą, atitikties Lietuvos Respublikos referendumo įstatymui.....</i>	<i>18</i>
25. BYLOS DĖL ASMENS DUOMENŲ TEISINĖS APSAUGOS	18
<i>Dėl draudimo stebėti bendro naudojimo patalpas ir Asmens duomenų apsaugos inspekcijos pareigos išaiškinti galimus pateikiamos informacijos netikslumus.....</i>	<i>19</i>
<i>Dėl asmens duomenų siuntimo paprasta, o ne registruota, pašto siunta</i>	<i>19</i>
<i>Dėl teisės gauti privataus pobūdžio informaciją apie nepilnametį asmenį.....</i>	<i>20</i>
36. BYLOS DĖL ŽURNALISTŲ ETIKOS INSPEKTORIAUS SPRENDIMŲ	20
<i>Dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencijos ginti juridinių asmenų dalykinę reputaciją.....</i>	<i>20</i>
38. KITOS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO AR VIDAUS ADMINISTRAVIMO SRITYJE	21
<i>Dėl Įmonių bankroto valdymo departamento teismui teikiamų duomenų apie bankroto administratorių pažeidimus</i>	<i>21</i>
<i>Dėl savivaldybės pareigos laikytis „vieno langelio“ principo.....</i>	<i>22</i>
<i>Dėl sprendimo, kuriuo asmuo vertina faktiškai savo paties priimto akto teisėtumą</i>	<i>22</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	23
63. SKUNDAS.....	23
<i>Dėl objektyvių įrodymų skundo reikalavimui pagrįsti vėlesnio atsiradimo fakto pripažinimo svarbia aplinkybe, sutrukdžiusia asmeniui įstatymo nustatytu laikotarpiu kreiptis į teismą.....</i>	<i>23</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informavimui. Oficialius ir nesutrumpintus sprendimų tekstus galite rasti LVAT interneto svetainėje www.lvat.lt

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

1. Teisės aktai viešojo ar vidaus administravimo srityje, jų aiškinimas ir taikymas

1.2. Teisės aktų viešojo ar vidaus administravimo srityje reglamentuojami teisiniai santykiai

Dėl advokato teisės susipažinti su Turto vertinimo priežiūros tarnybos ir Turto arba verslo vertintojų garbės teismo praktika

Apžvelgiamoje byloje pareiškėja prašė panaikinti Turto vertinimo priežiūros tarnybos (toliau – ir Tarnyba) sprendimą neleisti susipažinti su Tarnybos ir Turto arba verslo vertintojų garbės teismo (toliau – ir Garbės teismas) praktika bei įpareigoti Tarnybą leisti ir sudaryti tinkamas ir protingumo kriterijus atitinkančias sąlygas pareiškėjos atstovui atstovavimo sutarties pagrindu susipažinti su Tarnybos ir Garbės teismo praktika.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija byloje konstatavo, kad Tarnyba, kaip viešojo administravimo subjektas, privalo vadovautis Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo nuostatomis ir šio teisės akto nustatyta tvarka teikti suinteresuotiems asmenims įstatyme numatytą informaciją. Tokia informacija apima ir duomenis apie turto vertintojų drausmės bylose priimamus sprendimus ir jų motyvus. Teismas nurodė, kad atsakovas nepagrįstai atsisakė tenkinti pareiškėjos atstovo prašymą susipažinti su Tarnybos ir Garbės teismo sprendimais. Teisėjų kolegija vertino, jog pirmosios instancijos teismas, iš esmės padaręs teisingą išvadą dėl pareiškėjos ir jos atstovo teisės susipažinti su Tarnybos ir Garbės teismo sprendimais, nepagrįstai sprendė, kad pareiškėja prarado suinteresuotumą gauti prašytą informaciją iš atsakovo ir kad išnyko pagrindas advokatui atstovauti pareiškėją, ir šiuo pagrindu pareiškėjos skundą atmetė. Byloje nėra duomenų, patvirtinančių atstovavimo teisinių santykių pasibaigimą. Teismas, pripažinęs pareiškėjos ir jos atstovo teisę susipažinti su Tarnybos ir Garbės teismo praktika Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo 44 straipsnyje ir Teisės gauti informaciją iš valstybės institucijų ir įstaigų įstatyme nustatytais pagrindais ir nustatęs, kad atsakovas tokią teisę pažeidė, be pagrindo atsisakė šią teisę ginti.

2014 m. vasario 27 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-623/2014
Procesinio sprendimo kategorija 1.2; 25

6. Socialinė apsauga

6.4. Bylos dėl valstybinio socialinio draudimo pašalpu

6.4.2. Motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpa

Dėl motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpu neperskaičiavimo atostogų vaikui prižiūrėti metu gavus draudžiamųjų pajamų už darbą, atliktą iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau – VSDFV) Vilniaus skyriaus sprendimų, kuriais netenkintas pareiškėjos prašymas perskaičiuoti jos motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpas, atostogų vaiko priežiūrai metu jai gavus autorinį atlyginimą už darbą, atliktą iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios. Byloje nustatyta, kad pareiškėjai nėštumo ir gimdymo atostogos suteiktos nuo 2012 m. birželio 1 d. iki 2012 m. spalio 4 d.; motinystės pašalpa pareiškėjai skirta VSDFV Vilniaus skyriaus 2012 m. birželio 8 d. sprendimu Nr. 6-24-9549, jos dydį apskaičiavus pagal draudžiamąsias pajamas, turėtas nuo 2011 m. gegužės 1 d. iki 2012 m. balandžio 30 d. 2012 m. rugsėjo 28 d. į pareiškėjos banko sąskaitą pervestas autorinis atlyginimas už darbą, atliktą iki 2012 m. balandžio mėn. Atsakovo 2012 m. spalio 4 d. sprendimu Nr. 6-24-17179 už pareiškėjai suteiktą vaiko priežiūros atostogos laikotarpį nuo 2012 m. spalio 5 d. iki 2014 m. birželio 14 d. skirta motinystės (tėvystės) pašalpa, kurios dydis apskaičiuotas pagal draudžiamąsias pajamas, turėtas nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 9 straipsnio 1 dalį (2010 m. lapkričio 9 d. įstatymo Nr. XI-1102 redakcija) už asmenis, gaunančius pajamas pagal autorines

sutartis, draudėjo ir apdraustojo socialinio draudimo įmokas į Fondą priskaičiuoja, išskaito ir sumoka draudėjas atitinkamo atlygio išmokėjimo dieną, kuri yra laikoma asmens socialinio draudimo pradžios data.

Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje (2009 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-639 redakcija) nustatyta, kad kompensuojamasis uždarbis, pagal kurį nustatomas motinystės, tėvystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų dydis, yra apskaičiuojamas pagal apdraustojo asmens draudžiamąsias pajamas, turėtas per paeiliui einančius 12 kalendorinių mėnesių, buvusių iki praeito kalendorinio mėnesio prieš nėštumo ir gimdymo, tėvystės arba vaiko priežiūros atostogų pradžios mėnesį. Pagal šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalį, apdraustojo asmens draudžiamosios pajamos yra visos asmens pajamos, nuo kurių buvo mokamos arba turėjo būti mokamos valstybinio socialinio draudimo įmokos ligos motinystės socialiniam draudimui, apdraustajam priskaičiuotos ligos (įskaitant darbdavio mokamas 2 pirmąsias dienas), profesinės reabilitacijos, motinystės, tėvystės, motinystės (tėvystės) pašalpos ligos dėl nelaimingo atsitikimo darbe arba profesinės ligos pašalpos, mokamos vadovaujantis Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymu, taip pat priskaičiuotos nedarbo socialinio draudimo išmokos, mokamos vadovaujantis Nedarbo socialinio draudimo įstatymu. Taip pat teismas rėmėsi Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi (2010 m. gruodžio 22 d. įstatymo Nr. XI-1244 redakcija), Ligos ir motinystės socialinio draudimo pašalpų nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001 m. sausio 25 d. nutarimu Nr. 86, 9 punkto (2010 m. rugsėjo 8 d. nutarimo Nr. 1293 redakcija) ir 41 punkto 2 dalies (2011 m. balandžio 13 d. nutarimo Nr. 434 redakcija) nuostatomis.

Nurodyto teisinio reguliavimo pagrindu Vyriausiasis administracinis teismas vertino, kad pareiškėjos 2012 m. rugsėjo 28 d. gautas autorinis atlyginimas turi būti laikomas to mėnesio draudžiamosiomis pajamomis. Šios pajamos gautos už darbą, atliktą iki nėštumo ir gimdymo atostogų pradžios, todėl motinystės pašalpa pagal Ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo 18 straipsnio 2 dalį negali būti mažinama. Tačiau taip pat nėra teisinio pagrindo įtraukti šias pajamas į kompensuojamąjį uždarbį motinystės (tėvystės) pašalpos apskaičiavimui, nes draudžiamosios pajamos, pagal kurias apskaičiuotas dienos kompensuojamasis uždarbis (įvertinus laikotarpį nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. iki 2012 m. rugpjūčio 31 d.) nepasikeitė. Nuo gauto autorinio atlyginimo sumokėta socialinio draudimo suma turėtų įtakos pareiškėjai skiriant socialinio draudimo išmokas, kurių dydžiui apskaičiuoti būtų reikalingos 2012 m. rugsėjo mėnesį gautos draudžiamosios pajamos.

Dėl nurodytų argumentų teisėjų kolegija sprendė, kad skundžiamuose atsakovo ir trečiojo suinteresuoto asmens VSDFV sprendimuose pagrįstai nurodyta, jog nėra pagrindo perskaičiuoti pareiškėjos motinystės ir motinystės (tėvystės) pašalpų, nes pareiškėjos 2012 m. rugsėjo 28 d. gautos draudžiamosios pajamos nepatenka į nurodytų pašalpų apskaičiavimo laikotarpį.

2014 m. vasario 12 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-227/2014
Procesinio sprendimo kategorija 6.4.2

6.5. Bylos dėl draudimo nuo nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų išmoku

Dėl nelaimingo atsitikimo darbe nepripažinimo draudžiamuoju įvykiu, nustačius, kad nelaimingas atsitikimas įvyko dėl ligos, nesusijusios su darbu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjos tėvui įvykusio mirtino nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo draudiminiu įvykiu Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) prasme. Atsakovas Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Klaipėdos skyrius ginčijamam sprendimui pripažino mirtiną nelaimingą atsitikimą nedraudžiamuoju įvykiu, remiantis tuo, kad nelaimingas atsitikimas darbe įvyko dėl ligos, nesusijusios su darbu.

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad pagal Įstatymo 6 straipsnio 6 dalį nelaimingus atsitikimus darbe draudžiamaisiais įvykiais pripažįsta VSDFV teritoriniai skyriai, remdamiesi nelaimingų atsitikimų darbe aplinkybių ištyrimo ir patvirtinimo dokumentais. Vyriausybės 2004 m. balandžio 22 d. nutarimu Nr. 309 patvirtintų Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatų 13.4, 21–24 punktai nurodo, kad sprendžiant nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo draudžiamuoju įvykiu klausimą, būtina remtis bei vertinti įvairius įrodymus, kuriuose gali būti duomenų apie nelaimingo atsitikimo darbe priežastis ir aplinkybes, nukentėjusiojo asmens sveikatos būklę ir kt. Atsižvelgdama į šias nuostatas, teisėjų kolegija darė išvadą, kad atsakovas, prieš priimdamas sprendimą dėl nelaimingo atsitikimo pripažinimo draudžiamuoju arba nedraudžiamuoju įvykiu, galėjo ir turėjo pagal savo kompetenciją įvertinti surinktų įrodymų visumą – visą ikiteisminio tyrimo medžiagą, Hondūro ir Lietuvos teismo medicinos specialistų išvadas bei nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo aktą. Taigi teisėjų kolegija apeliacinio skundo argumentą,

kad atsakovas turėjo vadovautis vien Nelaimingo atsitikimo tyrimo aktu, laikė nepagrįstu, nes šis aktas yra tik vienas iš įrodymų, neturintis prioritetinės galios ir nepaneigiantis kitų įrodymų, taip pat pripažino pagrįsta pirmosios instancijos teismo išvadą, kad Nelaimingo atsitikimo darbe tyrimo aktas pats savaime nėra besąlyginė vada atsakovui pripažinti tirtą nelaimingą atsitikimą darbe draudžiamuoju įvykiu.

Įstatymo 3 straipsnio 11 dalis nelaimingą atsitikimą darbe apibrėžia kaip įvykį darbe, įskaitant eismo įvykį darbo laiku, nustatyta tvarka ištirtą ir pripažintą nelaimingu atsitikimu darbe, kurio padarinys – darbuotojo trauma (lengva, sunki, mirtina). Tačiau Įstatymo 7 straipsnio 2 dalis numato išimtis, kurioms esant nelaimingi atsitikimai darbe, nors atitinka šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytas sąlygas, tačiau nėra pripažįstami draudžiamaisiais įvykiais. Viena iš tokių išimčių – kai apdraustasis sirgo liga, nesusijusia su darbu (Įstatymo 7 str. 2 d. 4 p.). Teisėjų kolegija pažymėjo, kad įstatymų leidėjas šiuo atveju neišskyrė lėtinių ligų ar ūmių sveikatos sutrikimų, tačiau nurodė esminį tokių ligų požymį – sąsają su darbu. Tokiais atvejais nelaimingo atsitikimo kvalifikavimui teisinę reikšmę turi ne mirties ar sveikatos sutrikimo vieta arba laikas, o tik tai, ar liga buvo susijusi su darbu tiesioginiu priežastiniu ryšiu. Taigi teisėjų kolegija akcentavo, kad tais atvejais, kai asmuo miršta arba patiria sveikatos sutrikimus dėl ligos, nelaimingi atsitikimai darbe pripažintini draudžiamaisiais įvykiais tik tada, kai nustatoma, jog liga ar mirtį iššaukė atliekamas darbas, betarpiškai darbo aplinkoje esantys sveikatai kenksmingi veiksniai.

Nagrinėjamu atveju buvo nustatyta, kad S. J. mirė dėl anafilaksinio šoko, t. y. dėl ligos, kuri apibrėžiama kaip ūmi gyvybei pavojinga generalizuota alerginė organizmo reakcija. Objektivių duomenų, kad šią reakciją sukėlė darbo aplinkoje ir darbo metu esantys veiksniai, byloje nėra surinkta. Net ir Valstybinės darbo inspekcijos Klaipėdos skyriaus Nelaimingo atsitikimo tyrimo akte, kuriuo prašė vadovautis apeliante, nurodyta, kad ištyrus įvykį darbuotojų saugą ir sveikatą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimų nenustatyta. S. J. alerginė reakcija pasireiškė jo poilsio metu, todėl tikėtina, kad tai įvyko dėl jo paties iniciatyva suvartotų maisto produktų ar kitų panaudotų sveikatai kenksmingų medžiagų. Pastebėta, kad vien aplinkybė, jog ankstesnių sveikatos patikrinimų metu nukentėjusiajam nebuvo nustatyti kokie nors bendro pobūdžio sveikatos sutrikimai, nepaneigia galimybes, kad jie galėjo atsirasti bet kuriuo metu.

Dėl nurodytų aplinkybių nuspręsta, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai įvertino surinktų įrodymų visumą ir pagrįstai patvirtino atsakovo išvadas, kad pareiškėjos tėvo sveikatos sutrikimas, iššaukęs jo mirtį, nėra susijęs su darbu ir šis nelaimingas atsitikimas nepatenka į draudžiamųjų įvykių sąrašą.

2014 m. vasario 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-207/2014
Procesinio sprendimo kategorija 6.5

7. Konkurencija

7.5. Nesąžininga konkurencija

7.5.1. Klaidinanti reklama

Dėl reklamos pripažinimo klaidinančia, kai vartotojas įgyvendina akcijos sąlygas, siekdamas gauti atitinkamą prekę, kurios akcijos metu jau nėra

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl to, kad pareiškėjas (reklamos davėjas) skelbė akciją, kurios metu vartotojai buvo skatinami pirkti prekes ir rinkti lipdukus, leidžiančius su nuolaidomis įsigyti „Sabonis 220“ kolekcijos prekes (marškinėlius, kuprines ir kt.). Teismo nustatyta, kad paskelbtos akcijos trukmė nuo 2012 m. gegužės 21 d. iki 2012 m. rugpjūčio 21 d., o vienos prekės pritrūko jau 2012 m. liepos 6 d. Taigi skleista reklama neatitiko teisingumo kriterijaus, nes vienos iš akcijos prekių (kuprinės „PROFESSIONAL“) nebuvo galima įsigyti ypatinga kaina dar neįpusėjus akcijai, todėl padaryta išvada, kad reklama galėjo suklaidinti ir suklaidino vartotoją. Lietuvos Respublikos reklamos įstatymo 5 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas draudimas naudoti klaidinančią reklamą. Šio įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad klaidinanti reklama – reklama, kuri bet koku būdu, įskaitant ir jos pateikimo būdą, klaidina arba gali suklaidinti asmenis, kuriems ji skirta arba kuriuos ji pasiekia, ir kuri dėl savo klaidinančio pobūdžio gali paveikti jų ekonominių elgesį arba kuri dėl šių priežasčių pakenkia ar gali pakenkti kito asmens galimybėms konkuruoti.

Apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, jog nepaisant to, kad akcijos reklamoje buvo nurodyta, jog prekių skaičius ribotas, vartotojas, nusprenddamas dalyvauti akcijoje, negalėjo numatyti, kad norimos prekės negalės įsigyti dar neįpusėjus akcijos laikotarpiui, kuris irgi nurodytas reklamoje, t. y. vartotojas pagrįstai tikėjosi, kad surinkęs reikiamą lipdukų skaičių, jis galės įsigyti norimą prekę. Kadangi lipdukų rinkimas turėjo užtrukti tam tikrą laiką, vartotojas turėjo pagrindą tikėtis, kad reklamos skleidėjas šią aplinkybę prieš teikdamas tokią reklamą įvertino. Todėl papildoma informacija reklamoje, kad prekių kiekis ribotas, įprastam vartotojui sukūrė lūkesčius dalyvaujant akcijoje gauti norimą prekę didesnę paskelbtos akcijos laiko

dalį. Taip pat nustatyta, kad akcijos knygelėse, kurias vartotojas, nusprendęs dalyvauti akcijoje, privalėjo turėti, visą akcijos laiką buvo nurodomos visos prekės. Pareiškėjas ir UAB „Tūta“, organizavę akciją, privalėjo numatyti ir užtikrinti, kad iš pat pradžių paskelbus apie akciją ir joje dalyvaujančias prekes, šių prekių nepriūtų protinę paskelbtos akcijos laikotarpį.

Teisėjų kolegija pritarė atsakovui, kad nurodyta reklama, kai ji dar buvo skleidžiama visa apimtimi, bei tuo metu, kai apie ją buvo nurodyta tik akcijos knygelėse, galėjo suklaidinti vidutinį vartotoją, pakankamai informuotą, protingai atidų ir apdairų asmenį, kuris negali būti tapatinamas su įtariu bei nepasitikinčiu reklamos davėjo skleidžiama informacija vartotoju. Nustatyta, kad kuprinė „PROFESSIONAL“ skleidžiamoje reklamoje buvo apibūdinta pakankamai individualiai, kaip ir kitos akcijos prekės, todėl vartotojas turėjo galimybę išsirinkti konkrečią prekę, kurią siekė įsigyti dalyvaudamas akcijoje, ir neturėjo pagrindo jos tapatinti su kita akcijos preke.

2014 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-485/2014
Procesinio sprendimo kategorija 7.5.1

8. Mokesčių sumokėjimas, gražinimas ir išieškojimas

8.2. Kiti su mokesčių sumokėjimu, gražinimu ir išieškojimu susiję klausimai

*Dėl taikytinos teisės sprendžiant klausimą dėl mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška
Dėl mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindų*

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo, kuriuo buvo atsisakyta tenkinti pareiškėjo prašymą pripažinti beviltiškomis jo (pareiškėjo) turimas mokesčines nepriemokas. Priimdamas šį sprendimą mokesčių administratorius vadovavosi minėto prašymo pateikimo metu galiojusiomis 2004 m. balandžio 13 d. Mokesčių administravimo įstatymo ir jį lydinčių teisės aktų nuostatomis. Tačiau pareiškėjas teigė, jog didžioji dalis ginčo mokesčių nepriemokų susidarė iki įsigaliojant pastarajam įstatymui, todėl sprendžiant (dalies) ginčo mokesčių nepriemokų pripažinimo beviltiškomis klausimą, tiek mokesčių administratorius, tiek administraciniai teismai turėjo vadovautis iki 2004 m. gegužės 1 d. galiojusiu Mokesčių administravimo įstatymu.

Šiuo klausimu išplėstinė teisėjų kolegija pirmiausia pastebėjo, jog Mokesčių administravimo įstatymo 168 straipsnio 1 dalis (2004 m. balandžio 13 d. įstatymo Nr. IX-2112 redakcija) nustato, kad iki šio įstatymo įsigaliojimo (t. y. iki 2004 m. gegužės 1 d.) „<...> pradėtos ir neužbaigtos mokesčių administravimo procedūros užbaigiamos pagal jų pradėjimo metu galiojusius teisės aktų nuostatas“. Atitinkamai LVAT pažymėjo, kad siekiant pripažinti, jog yra pradėta, vykdoma ar baigta mokesčių administravimo procedūra, turi būti identifikuoti konkretūs mokesčių administratoriaus ar (ir) mokesčio mokėtojo veiksmai. Be to, mokesčių administravimo procedūrai priskiriami tokie tarpusavyje glaudžiai susiję konkretūs veiksmai (veiksmų seka), kurie atliekami įgyvendinant atitinkamas (konkrečias) funkcijas, pareigas ir teises. Toks veiksmų sąsajumas su konkrečiomis funkcijomis, pareigomis bei teisėmis, išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimu, suponuoja reikalavimą, kad aptariamieji veiksmai (susijusių veiksmų seka) būtų pakankamai savarankiški (autonomiški), kad jie galėtų būti pripažinti atskira mokesčių administravimo procedūra, t. y. būtina, kad šie veiksmai neturėtų tiesioginio ir betarpiško ryšio su kitais veiksmais, sudarančiais kitas mokesčių administravimo procedūras.

Išdėstytos aplinkybės lėmė išplėstinės teisėjų kolegijos vertinimą, jog mokesčių administravimo procedūros pradžia nėra siejama su, pavyzdžiui, atitinkamų mokesčių prievolių atsiradimo momentu. Šios procedūros pradžia lemia konkretūs mokesčių administratoriaus ar mokesčio mokėtojo veiksmai, siekiant (pradėti) įgyvendinti atitinkamas mokesčių administratoriaus funkcijas, mokesčių įstatymuose numatytas pareigas ar (ir) teises.

Išanalizavusi tiek iki 2004 m. gegužės 1 d., tiek po šios dienos galiojusius Mokesčių administravimo įstatymų bei juos lydinčių teisės aktų nuostatas, susijusias su mokesčių nepriemokų pripažinimo beviltiškomis procedūromis, išplėstinė teisėjų kolegija pažymėjo, kad aplinkybių (pagrindų), kurioms esant mokesčio mokėtojo mokesstinė nepriemoka gali būti pripažinta beviltiška, atsiradimo momentas nėra siejamas su šios nepriemokos susidarymo momentu. Priešingai, sprendimas pripažinti atitinkamą mokesčines nepriemoką beviltiška gali būti priimamas bet kuriuo mokesčio mokėtojo pareigos sumokėti mokesčines nepriemoką egzistavimo momentu. Tačiau tai nereiškia, kad įstatymų leidėjo nustatytų aplinkybių (pagrindų), sudarančių prielaidas atitinkamą nepriemoką pripažinti beviltiška, (faktinis) atsiradimas savaime lemia mokesčio mokėtojo teisių ir pareigų pasikeitimą, kiek tai susiję su iš šios nepriemokos kylančių pareigų vykdymu. Šiuo tikslu mokesčių mokėtojo prašymu ar mokesčių administratoriaus iniciatyva turi būti

inicijuota mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška procedūra. Inicijavus šią procedūrą, atitinkamą konkretaus mokesčių mokėtojo pareigos sumokėti mokesstinę nepriemoką pasikeitimą lemia mokesčių administratoriaus priimamas sprendimas mokesstinę nepriemoką pripažinti beviltiška. Pastarasis sprendimas, kaip matyti tiek iš iki 2004 m. gegužės 1 d. galiojusio, tiek šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo, gali (galėjo) būti priimamas tik tuomet, kai *inter alia* tenkinamos šios kumuliatyvos (t. y. turinčios egzistuoti kartu) sąlygos: (1) egzistuoja aplinkybės, kurios atitinka mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška procedūros inicijavimo (pradžios) momentu galiojančiuose mokesčių įstatymuose įtvirtintus mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindus ir (2) šių aplinkybių (pagrindų) buvimas konstatuojamas (šios aplinkybės egzistuoja, nėra išnykusios) priimant sprendimą nepriemoką pripažinti beviltiška.

Šiomis aplinkybėmis išplėstinė teisėjų kolegija darė išvadą, jog, nesant atitinkamų įstatymų nuostatų, sprendžiant klausimą dėl mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška, yra taikomos tos mokesčių įstatymų ir juos lydinčių teisės aktų nuostatos, kurios galioja mokesčių administratoriaus iniciatyva ar (ir) mokesčio mokėtojo prašymu inicijuotos mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška procedūros pradžios momentu. Atitinkamai esminės aplinkybės, kurioms esant mokesčio mokėtojas galėtų būti pripažintas įgijusiu teisę reikalauti, kad jo turimos mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška klausimas būtų sprendžiamas taikant jo nurodomus mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindus, yra (1) mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška procedūros inicijavimas ir (2) tai, kad šie pagrindai yra (buvo) numatyti pastarosios procedūros inicijavimo (pradžios) momentu galiojusiuose atitinkamuose mokesčių įstatymuose.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, išplėstinė teisėjų kolegija pripažino, kad mokesčių administratorius, nagrinėdamas pareiškėjo prašymą jo turimas mokesstinės nepriemokas pripažinti beviltiškoms, pagrįstai rėmėsi šio prašymo pateikimo (aptariamoms mokesčių administravimo procedūros inicijavimo) momentu galiojusiomis Mokesčių administravimo įstatymo ir jį lydinčių teisės aktų nuostatomis.

Byloje taip pat nustatyta, kad pareiškėjas savo teiginiais apie neva egzistuojančius priešpriešinius reikalavimus tarp jo ir Lietuvos valstybės (valstybė (savivaldybė) neva su juo neatsiskaitė už patiektas prekes ir suteiktas paslaugas) iš esmės siekė šių reikalavimų tarpusavio įskaitymo jo turimų mokesčių nepriemokų pripažinimo beviltiškoms būdu.

Šiuo aspektu išplėstinė teisėjų kolegija pastebėjo, kad Mokesčių administravimo įstatymo 113 straipsnio 1 dalis nustato baigtinį sąrašą aplinkybių, kurioms esant mokesčio mokėtojo turima mokesstinė nepriemoka gali būti pripažinta beviltiška. Kitomis, nei šioje nuostatoje numatytomis, aplinkybėmis (pagrindais) aptariamas sprendimas gali būti priimamas tik, jei šios aplinkybės (pagrindai) yra nurodytos atitinkamo mokesčio įstatyme. Be to, kaip matyti iš aptariamoms nuostatomis loginės ir lingvistinės konstrukcijos, joje minimos aplinkybės, jog mokesstinės nepriemokos „neįmanoma išieškoti dėl objektyvių priežasčių arba kurią priverstinai išieškoti netikslinga socialiniu ir (arba) ekonominiu požiūriu“, turi būti aiškinama, kaip apimančios tik šios Mokesčių administravimo įstatymo nuostatos 1–3 punktuose numatytus atvejus. Mokesstinės nepriemokos pripažinimo beviltiška pagrindų turinio plečiamasis aiškinimas yra negalimas, nes, be kita ko, mokesstinės nepriemokos pripažinimas beviltiška suponuoja tam tikrą bendros mokesčių mokėtojo pareigos mokėti mokesčių įstatymų nustatytus mokesčius išimtį bei lemia tam tikras palankesnes sąlygas (Mokesčių administravimo įstatymo 113 str. 2 d. (2004 m. balandžio 13 d. įstatymo Nr. IX-2112 redakcija), palyginti su kitiems mokesčių mokėtojams taikomomis įprastinėmis sąlygomis.

Kadangi pareiškėjas, be kita ko, iš esmės siekė turimas mokesstinės nepriemokas pripažinti beviltiškoms tokiais pagrindais, kurie nebuvo numatyti ginčo teisiniams santykiams taikytinuose (mokesčių) įstatymuose ir juos lydinčiuose teisės aktuose, LVAT šį prašymą pripažino nepagrįstu.

2014 m. vasario 17 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-994/2014
Procesinio sprendimo kategorija 8.2

Dėl mokesčių administratoriaus mokesčių mokėtojui duoto nurodymo atsiskaityti negrynaisiais pinigais

Apžvelgiamoje byloje ginčas buvo kilęs dėl vietos mokesčių administratoriaus nurodymo mokesčių mokėtojui atsiskaityti negrynaisiais pinigais teisėtumo.

Mokesčių administravimo įstatymo 104² straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, jog siekdamas užtikrinti galimos paslėpti atsiskaitant grynaisiais pinigais mokesstinės prievolės įvykdymą, mokesčių administratorius turi teisę duoti nurodymą mokesčių mokėtojui laikinai (iki vieno metų) su juridiniais asmenimis ir ūkinę komercinę veiklą vykdančiais fiziniiais asmenimis atsiskaityti (išmokėti arba gauti pinigus) tik negrynaisiais pinigais. Nurodymas atsiskaityti negrynaisiais pinigais gali būti duodamas tik juridiniams asmenims ir ūkinę komercinę veiklą vykdančioms fiziniams asmenims. Pagal to paties straipsnio 2 dalį nurodymas atsiskaityti

negrynaisiais pinigais gali būti duodamas, jeigu mokesčių mokėtojas arba mokesčių mokėtojo – juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas asmuo, veikdamas to juridinio asmens naudai arba interesais, buvo pripažintas kaltu arba jam buvo paskirta administracinė nuobauda dėl apgaulingo ar aplaidaus apskaitos tvarkymo, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimo ir (ar) jo realizavimo, nelegalaus darbo, darbo užmokesčio mokėjimo tvarkos pažeidimo, buhalterinės piniginių lėšų ir materialinių vertybių apskaitos taisyklių pažeidimo, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimo ir teistumas neišnykęs ir nepanaikintas arba nuo tos dienos, kurią pasibaigia administracinės nuobaudos vykdymas, nėra praėję daugiau kaip vieni metai.

Ginčo nurodymą laikinai (nuo 2013 m. vasario 18 d. iki 2014 m. vasario 17 d.) atsiskaityti negrynais pinigais mokesčių administratorius motyvavo ir pagrindė tuo, jog nurodymas mokesčių mokėtojui duodamas esant bendrovės vadovui paskirtai administracinei nuobaudai dėl nelegalaus darbo ir nepraėjus metams nuo dienos, kai pasibaigė administracinės nuobaudos vykdymas, bei dėl to atsiradus būtinybei užtikrinti galimos paslėpti atsiskaitant grynaisiais pinigais mokesstinės prievolės įvykdymą. Atitinkamai LVAT teisėjų kolegija vertino, kad ginčijamas nurodymas mokesčių mokėtojui atsiskaityti negrynaisiais pinigais motyvuotas ir pagrįstas objektyviais duomenimis bei atitinka minėtų teisės aktų, reguliuojančių tokio nurodymo davimo tvarką, reikalavimus. Atskirai apeliacinės instancijos teismas pažymėjo, kad teisės aktai neįpareigoja mokesčių administratoriaus motyvuoti skiriamo nurodymo galiojimo terminą. Ginčijamo nurodymo galiojimo laikotarpis nuo 2013 m. vasario 18 d. iki 2014 m. vasario 17 d. nevirsijo Mokesčių administravimo įstatymo 104² straipsnio 1 dalyje numatyto maksimalaus vienerių metų termino, todėl pareiškėjo argumentai dėl termino nepagrįstumo buvo atmesti.

2014 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-259/2014
Procesinio sprendimo kategorija 8.2

12. Registrai

12.4. Kiti su registru veikla susiję klausimai

Dėl Centrinės hipotekos įstaigos diskrecijos ribų sudarant duomenų teikimo sutartį

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Centrinės hipotekos įstaigos atsisakymo sudaryti su pareiškėju UAB „General Financing“ duomenų teikimo iš Notarine tvarka patvirtintų įgaliojimų registro sutartį.

Byloje nustatyta, kad pareiškėjas kreipėsi į atsakovą, pateikdamas pasirašytą duomenų teikimo iš Notarine tvarka patvirtintų įgaliojimų registro sutartį, kurioje nurodė, kad gautus duomenis naudos asmens duomenų teisingumo patikrinimo, vartojimo kredito, kitų finansinių paslaugų teikimo bei kitų sandorių sudarymo, vykdymo, kontrolės, finansinių nuostolių prevencijos, duomenų gavėjo teisių ir teisėtų interesų apsaugos ir gynimo, tinkamų paslaugų teikimo tikslais. Pareiškėjas siekė gauti Notarine tvarka patvirtintų įgaliojimų registro duomenis daug kartų.

Atsakovas neginčijo pareiškėjo teisės gauti pageidaujamus registro duomenis, tačiau nesutiko juos teikti tokia forma, kokia pageidavo pareiškėjas. Atsakovas, atsakydamas į pareiškėjo prašymus sudaryti duomenų teikimo sutartį, nurodė, jog laikydamasis teisės aktų reikalavimų, Notarine tvarka patvirtintų įgaliojimų registro duomenų teikimo sutartis sudaro su duomenų gavėjais, kurie dėl duomenų gavimo į Centrinę hipotekos įstaigą iki prašymo sudaryti sutartį kreipiasi daug kartų. Kitiems duomenų gavėjams siūlo kreiptis dėl duomenų gavimo pagal vienkartinis prašymus. Tokį siūlymą atsakovas pateikė ir pareiškėjui.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog viešojo administravimo subjektas turi tam tikrą diskreciją priimant sprendimus dėl registro duomenų teikimo, tačiau tokia diskrecija turi būti įgyvendinama siekiant tų tikslų, dėl kurių ji buvo suteikta, taip pat laikantis bendrųjų viešojo administravimo principų. Centrinės hipotekos įstaigos veiklos tikslas – užtikrinti teisės aktų nustatytų duomenų rinkimą, kaupimą, apdorojimą, sisteminiimą, saugojimą ir teikimą, taikant apsaugos priemones nuo neteisėto duomenų rinkimo, užrašymo, kaupimo, saugojimo, klasifikavimo, grupavimo, jungimo, atkūrimo, keitimo (pildymo ar taisymo), teikimo, paskelbimo, naudojimo ar naikinimo (Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2003 m. gegužės 15 d. įsakymu Nr. 149 patvirtintų Centrinės hipotekos įstaigos nuostatų (toliau – ir Nuostatai) 6 p.).

Teisėjų kolegija pabrėžė, kad Centrinė hipotekos įstaiga turi teisę atsisakyti teikti registro duomenis, tačiau toks atsisakymas turi būti pagrįstas Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo nustatytais atvejais ir tvarka (Nuostatų 10.2 p.). Šiuo atveju jokių abejonių dėl galimo Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo pažeidimo atsakovas nenurodė, o savo atsisakymą pasirašyti

duomenų teikimo sutartį grindė tuo, kad pareiškėjas neįrodė savo poreikio gauti registro duomenis daug kartų.

Teisėjų kolegija akcentavo, kad viešojo administravimo subjektas privalo veikti pagal įstatymais jam suteiktą kompetenciją ir neturi peržengti jos ribų, taip pat laikytis esminio viešojo administravimo subjektams taikomo teisės principo – leidžiama viskas, kas yra tiesiogiai nustatyta teisės aktais. Teisėjų kolegija vertino, kad atsakovui teisės aktai nesuteikia teisės vertinti, ar asmuo, kuris kreipiasi su prašymu sudaryti duomenų teikimo sutartį, nurodydamas, kad pageidauja gauti duomenis daug kartų, tikrai turi tokį poreikį. Šiuo atveju atsakovo, kaip registro tvarkytojo ir įstaigos, atsakingos už registro duomenų saugumą, pagrindinė pareiga yra vertinti besikreipiančio dėl sutarties sudarymo asmens duomenų naudojimo tikslą, teisinį pagrindą.

Apibendrinama nurodytus argumentus, teisėjų kolegija konstatuoja, jog šiuo atveju atsakovas peržengė savo diskrecijos ribas, jo atsisakymas sudaryti registro duomenų teikimo sutartį nepagrįstas teisės aktų normomis, todėl yra neteisėtas (Viešojo administravimo įstatymo 8 str.).

2014 m. vasario 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-435/2014
Procesinio sprendimo kategorija 1.3; 12.4

14. Teritorijų planavimas

14.3. Detalusis planavimas

14.3.3. Kiti su detaliuoju teritorijų planavimu susiję klausimai

Dėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo siekiant padalinti žemės sklypą, valdomą bendrosios dalinės nuosavybės teise, kai vieno iš bendraturčių dalis yra areštuota

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos sprendimo, kuriuo buvo nutrauktas ginčo žemės sklypo detaliojo plano, kuriuo šis žemės sklypas padalinamas, patikrinimas. Patikrinimas nutrauktas dėl to, kad dalis paminėto sklypo yra areštuota teismo, o remiantis Žemės įstatymo 30 straipsnio 9 dalimi areštuoti žemės sklypai negali būti sujungiami, padalijami, atidalijami ar perdalijimo būdu pertvarkomi. Pareiškėjai su šiuo sprendimu nesutiko, teigdami, kad areštas vieno iš bendraturčių žemės sklypo daliai negali būti kliūtis kitam bendraturčiui, kuriam nėra taikomi jokie apribojimai, rengti minėtą detalių planą.

Nesutikdama su tokiais pareiškėjų argumentais, LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pastebėjo, jog nors Civilinio kodekso 4.80 straipsnio 1 dalis numato teisę kiekvienam bendraturčiui reikalauti atidalyti jo dalį iš bendrosios dalinės nuosavybės, tačiau kaip ir bet kurią kitą teisę, taip ir teisę atidalyti bendrosios dalinės nuosavybės teise bendraturčiui priklausančią žemės sklypo dalį, bendraturtis gali įgyvendinti tik laikydamasis galiojančių teisės normų reikalavimų, taip pat nepažeisdamas kitų asmenų teisių ir teisėtų interesų. Šiuo aspektu byloje nustatyta, kad Klaipėdos miesto apylinkės teismo nuosprendžiu baudžiamojoje byloje buvo apribota vieno iš ginčo žemės sklypo bendraturčio teisė disponuoti jam nuosavybės teise priklausančiu žemės sklypu. Kadangi atidalijimas yra vienas iš nuosavybės teisės įgyvendinimo būdų, kuriuo realizuojama disponavimo turtu teisė, nustačius, jog teismo sprendimu yra apribota vieno iš ginčo žemės sklypo bendraturčio teisė disponuoti šiuo sklypu, LVAT teisėjų kolegija darė išvadą, kad šis bendraturtis savarankiškai negali sudaryti susitarimo su kitais bendraturčiais dėl bendrosios dalinės nuosavybės teise valdomo turto atidalijimo, tai reiškia, kad detaliojo planavimo procesas tokiu atveju negali vykti, atsakovas turėjo pareigą nutraukti detaliojo plano tikrinimo procesą.

Atmesdamas pareiškėjų teiginį, kad atsakovas nepagrįstai ginčo teisiniams santykiams taikė Žemės įstatymo nuostatas, reglamentuojančias žemės sandorių sudarymą, LVAT pažymėjo, kad Teritorijų planavimo įstatymo 24 straipsnio 4 dalis numato, jog detalieji planai negali būti rengiami, jeigu planavimo tikslai prieštarauja įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams.

Šiuo aspektu byloje nustatyta, kad ginčo detalusis planas buvo rengiamas su tikslu sudaryti sandorį dėl žemės sklypo padalijimo tarp bendrasavininkų. Tuo tarpu Žemės įstatymo 30 straipsnio, nustatančio reikalavimus žemės sandoriams, 9 dalis numato, kad negali būti sujungiami, padalijami, atidalijami ar perdalijimo būdu pertvarkomi areštuoti žemės sklypai arba teisminio ginčo objektu esantys žemės sklypai. Atitinkamai LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad ginčo atveju planavimo tikslas prieštaravo įstatymo reikalavimams ir asmenų, kurių turtinėms teisėms apsaugoti turtas areštuotas, interesams, todėl atsakovas, vykdamas teisės aktais jam priskirtas teritorijų planavimo valstybinės priežiūros funkcijas, o viena iš jų yra patikrinti, ar planavimo tikslai ir uždaviniai neprieštarauja teisės aktų reikalavimams (Teritorijų planavimo ir

statybos valstybinės priežiūros įstatymo 4 str. 2 d. 7 p.), nustatęs šią aplinkybę, pagrįstai nusprendė nutraukti tikrinimo procesą.

2014 m. vasario 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-578/2014
Procesinio sprendimo kategorija 14.6

Dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos teisės vietoje savivaldybės tarybos patvirtinti detalų planą

Apžvelgiamoje byloje ginčas buvo kilęs dėl Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos sprendimo, kuriuo patvirtintas ginčo žemės sklypo detalusis planas, kai savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu detaliojo plano per nustatytą terminą nepatvirtino, teisėtumo ir pagrįstumo.

Teritorijų planavimo įstatymo (2004 m. sausio 15 d. įstatymo Nr. IX-1962 redakcija) 26 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad detalų planą tvirtina savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu. Detalusis planas patvirtinamas ar motyvuotai nepatvirtinamas per 20 darbo dienų nuo detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus prašymo tvirtinti detalų planą pateikimo dienos. Tais atvejais, kai siūloma tvirtinti detalų planą, o savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu atsisako jį tvirtinti, privaloma planavimo organizatoriui raštu pateikti motyvuotą atsakymą per 20 darbo dienų nuo detaliojo plano pateikimo dienos. Jei savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu detaliojo plano per nustatytą terminą nepatvirtina ir nepateikiamas motyvuotas atsakymas dėl plano netvirtinimo, detalusis planas tvirtinamas Vyriausybės nustatyta tvarka.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2011 m. liepos 13 d. nutarimu Nr. 825 patvirtino Detaliojo plano tvirtinimo, kai savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu detaliojo plano per nustatytą terminą nepatvirtina, tvarkos aprašą. Šio aprašo 2 punkte nustatyta, kad kai Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos išvada dėl detaliojo plano tvirtinimo yra teigiama ir galiojanti, o savivaldybės taryba arba savivaldybės administracijos direktorius savivaldybės tarybos pavedimu per Teritorijų planavimo įstatyme nustatytą terminą nepatvirtina detaliojo plano ir planavimo organizatoriui nepateikia motyvuoto atsakymo dėl detaliojo plano netvirtinimo, planavimo organizatoriaus prašymu detalusis planas (aiškinamasis raštas, brėžiniai su teritorijos tvarkymo ir naudojimo režimo reikalavimais, procedūrų dokumentai) per 3 darbo dienas nuo planavimo organizatoriaus prašymo gražinti detalų planą pateikimo gražinamas planavimo organizatoriui. Pagal aprašo 3 punktą prašymą tvirtinti detalų planą planavimo organizatorius pateikia Valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai raštu ir prideda prie jo detalų planą. Prašymas tvirtinti detalų planą gali būti teikiamas per 20 darbo dienų, pasibaigus Teritorijų planavimo įstatyme nustatytam motyvuoto atsakymo dėl atsisakymo tvirtinti detalų planą pateikimo terminui.

Apžvelgiamoje byloje buvo nustatyta, kad gavusi prašymą tvirtinti detaliojo plano projektą Vilniaus miesto savivaldybės taryba protokoliniu sprendimu nusprendė daryti pertrauką sprendimo dėl šio plano tvirtinimo projekto svarstyme bei naujos redakcijos projektą su sumažintu aukštingumu ir užstatymo intensyvumu bei įvažiavimu iš Smėlio gatvės dar kartą svarstyti Miesto plėtros bei Aplinkos ir Socialinių reikalų komitetuose. Vilniaus miesto savivaldybės tarybai nepatvirtinus detaliojo plano ir teisės aktų nustatytais terminais nepateikus pareiškėjui motyvuoto atsakymo, pareiškėjas 2012 m. liepos 31 d. kreipėsi į Valstybinę teritorijų planavimo ir statybos inspekciją prie Aplinkos ministerijos dėl detaliojo plano patvirtinimo, kuri ginčijamu potvarkiu šį prašymą tenkino.

Šiomis aplinkybėmis LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad anksčiau paminėtuose teisės aktuose įtvirtintos nuostatos, kurios teisės normos adresatui suponuoja atitinkamą (aktyvų) elgesio variantą: patvirtinti pateiktą detalų planą arba atsisakyti tvirtinti detalų planą, tačiau tokiu atveju planavimo organizatoriui per 20 darbo dienų nuo plano pateikimo dienos privaloma pateikti motyvuotą atsakymą. Kartu šiose normose reglamentuota išimtis, suteikianti teisę detalų planą patvirtinti Vyriausybės įgaliotai institucijai. Apžvelgiamu atveju pareiškėjo pateiktas detalusis planas patvirtintas nebuvo, taip pat nebuvo pateiktas motyvuotas atsakymas, kodėl atsisakoma tvirtinti detalų planą. Atitinkamai, sutikusi su pirmosios instancijos teismo vertinimu, kad Vilniaus miesto savivaldybės taryba privalėjo arba patvirtinti detalų planą, arba pateikti motyvuotą atsakymą, kodėl detaliojo plano patvirtinimas negalimas, LVAT teisėjų kolegija sprendė, kad Vilniaus miesto savivaldybės tarybai pasirinkus pasyvų elgesio modelį ir neatlikus normoje jos kompetencijai priskirtų veiksmų, Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos teisėtai patvirtino ginčijamą detalų planą.

2014 m. vasario 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-491/2014
Procesinio sprendimo kategorija 14.3.3; 14.5

15. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

15.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

15.2.3. Žala

15.2.3.2. Neturtinė žala

Dėl neturtinės žalos, kilusios institucijai delsiant vykdyti įsiteisėjusį teismo sprendimą

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas prašė priteisti neturtinę žalą, kurią jis siejo su įsiteisėjusio teismo sprendimo nevykdymu. Byloje nustatyta, kad Vilniaus apygardos administracinio teismo 2011 m. liepos 1 d. sprendimu, įsiteisėjusiu 2012 m. birželio 28 d., Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba (toliau – ir Tarnyba) buvo įpareigota iš naujo įvertinti pareiškėjo darbingumo lygį, tačiau darbingumo lygio pažymą Tarnyba išdavė 2013 m. gegužės 30 d. (2013 m. gegužės 29 d. darbingumo lygio vertinimo akto Nr. 1543 pagrindu). Taigi 2012 m. liepos mėnesį prasidėjęs pažeidimas truko iki 2013 m. gegužės 29 d. imtinai.

Vyriausiasis administracinis teismas pažymėjo, kad pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) 14 straipsnio 1 dalį įsiteisėjęs sprendimas, nutarimas ir nutartis yra privalomi visoms valstybės institucijoms, pareigūnams ir tarnautojams, įmonėms, įstaigoms, organizacijoms, kitiems fiziniams bei juridiniams asmenims ir turi būti vykdomas visoje Lietuvos Respublikos teritorijoje. Teisėjų kolegija nurodė, jog byloje nėra ginčo, kad įsiteisėjęs teismo sprendimas atsakovo atstovui buvo pateiktas vykdyti laikantis įstatymų nustatytos tvarkos. Savo ruožtu aplinkybė, kad pareiškėjas nesiėmė priverstinio vykdymo priemonių, t. y. nesikreipė į pirmosios instancijos teismą dėl vykdomojo rašto išdavimo, teisėjų kolegijos vertinimu, Tarnybos veiksmų neteisėtumo nepašalina. Pastebėta, be kita ko, kad atsakovas nepridėjo įrodymų, jog savo iniciatyva bendradarbiavo su pareiškėju, informavo jį apie kliūtis atlikti tam tikrus viešojo administravimo veiksmus, tokiu būdu stengdamasis bent iš dalies sušvelninti pareiškėjo patiriamas neigiamas pasekmes. Byloje taip pat nebuvo nustatyta, kad pakartotinis darbingumo lygio įvertinimas užtruko dėl pareiškėjo kaltės.

Teismas taip pat vertino, jog atsakovo civilinės atsakomybės požiūriu nėra svarbi aplinkybė, kad dėl aktualaus darbingumo lygio įvertinimui teisinio reguliavimo buvo pradėta norminio akto patikros byla, kurioje Vyriausiasis administracinis teismas priėmė 2012 m. gruodžio 28 d. sprendimą, oficialiai paskelbtą 2013 m. sausio 5 d. Kita vertus, net po šio sprendimo priėmimo, taip pat po jo atsiradusios teisės spragos užpildymo 2013 m. sausio 13 d. atsakovas dėl nežinomų priežasčių vykdyti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2011 m. liepos 1 d. sprendimą delsė dar keturis mėnesius.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad pirmosios instancijos teismas, spręsdamas dėl pareiškėjui padarytos neturtinės žalos, tinkamai vadovavosi CK 6.250 straipsnyje nurodytais kriterijais: atsižvelgė į žalos pasekmes, šią žalą sukėlusio asmens elgesį, jo turtinę padėtį bei kitas bylai reikšmingas aplinkybes, vadovavosi sąžiningumo, protingumo, teisingumo kriterijais. Pažymėjus, kad Tarnybos neveikimas ne tik šiuurkščiau pažeidė iš konstitucinio teisinės valstybės principo reikalavimų kildinamus įstatymo viršenybės bei teismo sprendimų privalomumo principus, bet ir sukrėtė pareiškėją, lėmė jo pasitikėjimo valstybės institucijomis praradimą, nuspręsta, kad pirmosios instancijos teismo priteista 1 000 Lt suma yra protinga ir adekvati kompensacija už pareiškėjo patirtą dvasinę skriaudą ir pažemintą orumą, ir ją mažinti nėra pagrindo, todėl apeliacinis skundas buvo atmestas, o pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas.

2014 m. vasario 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-685/2014
Procesinio sprendimo kategorija 15.2.3.2

16. Valstybės tarnyba

16.4. Tarnybinės nuobaudos

Dėl įrodinėjimo naštos siekiant pagrįsti duomenų Policijos registruojamų įvykių registre peržiūros teisėtumą, kilus ginčui dėl tarnybinės nuobaudos paskyrimo pagrįstumo

Pareiškėjai apžvelgiamoje byloje ginčijo atsakovo Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato viršininko įsakymo dalį dėl tarnybinių nuobaudų – pastabų – jiems skyrimo už Lietuvos policijos generalinio

komisaro 2008 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. 5-V-775 patvirtintų Naudotojų, dirbančių su registrais ir informacinėmis sistemomis, administravimo taisyklių (toliau – Naudotojų, dirbančių su registrais ir informacinėmis sistemomis, administravimo taisyklės) 15.4 punkto, 16.1 punkto, Lietuvos policijos generalinio komisaro 2008 m. kovo 7 d. įsakymu Nr. 5-V-122 patvirtintos Policijos įstaigų informacijos saugos politikos (toliau – Policijos įstaigų informacijos saugos politika) 31 punkto ir Lietuvos policijos generalinio komisaro 2007 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. 5-V-850 patvirtintų Policijos registruojamų įvykių registro (toliau – PRĮR, Registras) duomenų tvarkymo taisyklių (toliau – PRĮR duomenų tvarkymo taisyklės) 111 punkto reikalavimų pažeidimus. Byloje nustatyta, jog tarnybinio patikrinimo išvadoje Nr. 20-IS-53 konstatuota ir šios aplinkybės nėra ginčijamos byloje, kad pareiškėjai Kauno apskrities vyriausiojo policijos komisariato Viešosios tvarkos valdybos Operatyvaus valdymo skyriaus (toliau – Kauno apskrities VPK VTV OVS) Dainavos grupės pareigūnai, dirbdami pagal grafiką Kauno apskrities VPK VTV OVS Dainavos grupėje vyriausiais postiniais, turėdami teisę dirbti su Policijos registruojamų įvykių registrais ir informacinėmis sistemomis, be teisėto pagrindo ir ne tarnybos tikslais PRĮR peržiūrėjo ikiteisminio tyrimo Nr. 25-1-01260-12 duomenis.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog Naudotojų, dirbančių su registrais ir informacinėmis sistemomis, administravimo taisyklių 15.4 ir 16.1 punktuose įtvirtinta, jog registrų naudotojas turi tiksliai ir išsamiai nurodyti duomenų tikrinimo tikslą ir pagrindą, bei tai, kad registrų naudotojui griežtai draudžiama naudoti registrų duomenis ne tarnybos tikslais. Analogiškos nuostatos nurodytos Policijos įstaigų informacijos saugos politikos 31 punkte – darbuotojai privalo naudoti informacinių technologijų paslaugas, techninę ir programinę įrangą tik darbo tikslams. Policijos registruojamų įvykių registro duomenų tvarkymo taisyklių 1 punkte nurodyta, jog šios taisyklės reglamentuoja Policijos registruojamų įvykių registro duomenų tvarkymą, policijos pareigūnų, įgaliotų tvarkyti duomenis veiksmus, teises ir pareigas, teikiant, registruojant, naudojant Registro duomenis, atliekant kitus duomenų tvarkymo veiksmus. PRĮR duomenų tvarkymo taisyklių 111 punkte numatyta, jog pareigūnai, prieš atlikdami paieškos veiksmus, privalo įvesti į laukus „Duomenų paieškos pagrindas“ ir „Papildomi duomenų paieškos duomenys“ duomenis, pagrindžiančius teisę ieškoti policijos registruojamo įvykio. Operatyvaus valdymo padalinio pareigūnas, dirbdamas su Registru, kai reikia nedelsiant į Registro langus vesti duomenis apie policijos registruojamus įvykius, Registro lango „Įvykių paieška“ lauke „Duomenų paieškos pagrindas“ iš klasifikatoriaus pasirenka reikšmę „Kitas tarnybinis naudojimas“ ir lange „Papildomi duomenų paieškos duomenys“ įrašo „Įvykių valdymas“. Tų pačių taisyklių 120 punkte numatyta, jog visi duomenų tvarkymo veiksmai fiksuojami automatiniu būdu siekiant užtikrinti duomenų tvarkymo teisėtumą. Kiekvienas duomenų tvarkymo veiksmas, kurį atlieka registro vartotojas (policijos pareigūnas ar darbuotojas, kuriam nustatyta tvarka suteiktos tam tikros teisės dirbti su Registru), turi būti naudojamas tik atliekant tarnybines funkcijas. Registro vartotojas, esant būtinumui, privalo įrodyti, dėl kokių priežasčių jis duomenis įrašė, keitė, peržiūrėjo, spausdino, ištrynė ar atliko kitus tvarkymo veiksmus.

Bylą nagrinėjusi teisėjų kolegija, remdamasi aptartu PRĮR duomenų tvarkymo reglamentavimu, pažymėjo, kad policijos pareigūnams yra ne tik suteikta teisė atliekant tarnybines funkcijas naudoti registro duomenis, bet ir pareiga pagrįsti (įrodyti), dėl kokių priežasčių jis duomenis peržiūrėjo. Minėtos taisyklių nuostatos suponuoja išvadą, kad pareiškėjams tenka įrodinėjimo našta siekiant pagrįsti duomenų peržiūros teisėtumą, toks pagrindimas yra jų tarnybinių pareigų neatsiejama dalis.

Teisėjų kolegija nurodė, jog Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, nagrinėdamas bylas, susijusias su valstybės tarnybos teisiniais santykiais, yra nurodęs, kad įrodinėjimo našta dėl neigiamų pasekmių tarnautojui taikymo paprastai perkeliama darbdaviui. Tarnybos teisinių santykių specifika pasireiškia tuo, kad tarnautojas iš esmės yra jų silpnesnioji šalis, ypač dėl socialinių aspektų. Todėl viešojo administravimo subjektas, kartu atliekantis ir darbdavio funkcijas, privalo įrodyti, kad yra pagrindas taikyti drausminę atsakomybę tarnautojui, atleisti jį iš pareigų, perkelti į kitas pareigas (2011 m. rugsėjo 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶²-2207/2011). Tačiau toks įrodinėjimo naštos perkėlimas darbdaviui negali būti aiškinamas kaip absoliučiai eliminuojantis tarnautojo pareigą teikti argumentus bei įrodymus, kurie galėtų paneigti tiek patį pažeidimą, dėl to kilusias pasekmes, tiek asmens kaltę, bei argumentus, pagrindžiančius jo atsakomybę lengvinančias aplinkybes ir švelnesnės nuobaudos taikymą.

2014 m. vasario 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-418/2014
Procesinio sprendimo kategorija 16.4

16.6. Valstybės tarnautojų atleidimas iš pareigų

Dėl pareigūno teisės būti atleistam iš vidaus tarnybos savo noru pagal Vidaus tarnybos statuto (toliau – ir Statutas) 53 straipsnio 1 dalies 1 ar 12 punktą, nesant pasibaigusioms jo patraukimo drausminėn atsakomybėn ar atleidimo iš tarnybos dėl pareigūno vardo pažeminimo procedūroms

Apžvelgiamoje byloje buvo sprendžiamas klausimas, ar pareiškėjas galėjo būti atleistas iš vidaus tarnybos savo noru (savo prašymu) tuomet, kai prieš jį jau buvo pradėtas ir prašymo dėl atleidimo iš vidaus tarnybos padavimo metu dar nebuvo baigtas tarnybinis patikrinimas dėl galbūt padaryto tarnybinio nusižengimo (poelgio, žeminančio pareigūno vardą).

Teisėjų kolegija pažymėjo, kad teisiniai santykiai dėl pareigūno atleidimo iš vidaus tarnybos jo paties prašymu reglamentuojami Statuto 53 straipsnio 1 dalies 1 ir 12 punktų (2008 m. liepos 15 d. įstatymo Nr. X-1705 redakcija) ir Statuto 55 straipsnio. Pagal šias teisės normas, pareigūno atleidimas iš vidaus tarnybos jo paties prašymu arba jo paties prašymu dėl išėjimo į pensiją yra savarankiški pareigūno atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindai, kurių taikymas išimtinai priklauso nuo paties pareigūno valios. Pabrėžta, kad nurodytas išimtinumas Statuto lygmeniu yra atskleistas 55 straipsnyje, pagal kurį pareigūnas, norintis palikti vidaus tarnybą, turi paduoti prašymą dėl atleidimo iš vidaus tarnybos ne vėliau, kaip prieš 14 kalendorinių dienų (1 d.), turi teisę atšaukti savo prašymą ne vėliau kaip per 3 kalendorines dienas nuo prašymo padavimo dienos (3 d.), o turintis teisę skirti pareigūną į jo užimamas pareigas vadovas privalo atleisti pareigūną kitą darbo dieną po šio straipsnio 1 dalyje nustatyto (14 kalendorinių dienų) termino pasibaigimo arba, vadovo sutikimu – ir nepasibaigus šiam terminui (2 d.).

Aiškindama nurodytas Statuto normas šio teisės akto normų, reglamentuojančių teisinius santykius dėl pareigūno patraukimo drausminėn atsakomybėn ir jo atleidimo iš vidaus tarnybos dėl pareigūno vardo pažeminimo, kontekste, teisėjų kolegija konstatavo, kad pareigūno teisė būti atleistam iš vidaus tarnybos savo noru (jo paties prašymu) ir jo vadovo pareiga šią teisę įgyvendinti Statuto tiesiogiai nėra saistoma tokio pareigūno atžvilgiu pradėtu (ir vykdomu) tarnybinio patikrinimu, kurio tikslas – nustatyti pareigūno galbūt padaryto tarnybinio nusižengimo arba pareigūno vardo pažeminimo faktus. Šąsaja ir tam tikra teisinė kolizija tarp Statuto normų, reglamentuojančių pareigūno atleidimą iš vidaus tarnybos savo noru, ir normų, reglamentuojančių pareigūno patraukimą drausminėn atsakomybėn arba jo atleidimą iš tarnybos dėl pareigūno vardo pažeminimo, gali pasireikšti tik sprendžiant klausimą dėl šių normų taikymo laike susiklosčius situacijai, kai šių normų taikymas laike sutampa.

Pasisakydama dėl minėtos sąsajos (kolizijos) išsprendimo būdo bylos situacijoje, teisėjų kolegija (kalbant apie pareigūno patraukimą drausminėn atsakomybėn) pažymėjo, kad Statuto 26 straipsnio 3 dalyje (bylai aktuali 2011 m. gegužės 26 d. įstatymo Nr. XI-1424 redakcija) yra įtvirtinta bendra pareigūno patraukimo tarnybinėn atsakomybėn taisyklė, pagal kurią tarnybinė nuobauda gali būti paskirta ne vėliau kaip per 30 dienų nuo tarnybinio nusižengimo išaiškėjimo dienos. Be to, šioje dalyje yra nustatyti naikinamieji tarnybinės nuobaudos skyrimo terminai: vieneri metai nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos bei treji metai išimtiniais atvejais (tarp jų ir nagrinėjamai bylai aktuali atveju, kai pareigūno atžvilgiu pradėta tarnybinė nuobaudų skyrimo procedūra yra sustabdoma, kol bus baigtas pareigūno atžvilgiu pradėtas baudžiamasis procesas) nuo tarnybinio nusižengimo padarymo dienos. Statuto 56 straipsnio 1 dalyje, be kita ko, yra nurodyta, kad, esant Statuto 53 straipsnio 1 dalies 7 punkte (pareigūno atleidimas, jei savo poelgiu jis pažemino pareigūno vardą), 14 punkte (pareigūno atleidimas, jei paskirta tarnybinė nuobauda – atleidimas iš vidaus tarnybos) išvardytiems atleidimo pagrindams, pareigūnas atleidžiamas iš vidaus tarnybos kitą dieną po to, kai atsiranda ar nustatomas faktas (aplinkybė), dėl kurio pareigūnas nebepali tęsti tarnybos.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog iš nurodytų teisės normų matyti, kad pareigūno patraukimo tarnybinėn atsakomybėn ar atleidimo iš pareigų dėl pareigūno vardo pažeminimo terminai, palyginus su anksčiau aptartu Statuto 55 straipsnyje nustatytu pareigūno atleidimo iš tarnybos savo noru terminu (kita darbo diena po 14 kalendorinių dienų nuo prašymo padavimo dienos), yra ženkliai didesni ir kiekvienu konkrečiu atveju priklauso nuo tam tikro fakto nustatymo (paaiškėjimo) dienos. Paminėtas Statuto 55 straipsnyje nustatytas terminas yra aiškiai ir vienareikšmiškai apibrėžtas kaip saistomas tik su pareigūno valios būti atleistam iš vidaus tarnybos išreiškimo diena. Esant tokiems aptariamų terminų ypatumams, bei, vadovaujantis bendrais teisėtumo ir teisinio tikrumo principais, padaryta išvada, kad susiklosčius situacijai, kai pareigūno padaryto tarnybinio nusižengimo ar pareigūno vardo žeminančio poelgio faktai yra nustatomi (paaiškėja) per Statuto 55 straipsnyje nustatytą 14 kalendorinių dienų terminą, turi būti priimti šiuos faktus atitinkantys sprendimai patraukti pareigūną tarnybinėn atsakomybėn arba atleisti jį pagal Statuto 53 straipsnio 1 dalies 7 punktą dėl poelgio, pažeminusio pareigūno vardą. Esant situacijai, kai paminėtas 14 dienų terminas sueina (pasibaigė), pareigūnas turi būti atleistas iš vidaus tarnybos savo noru pagal Statuto 53 straipsnio 1 dalies 1 ar 12 punktą nesvarbu, kad dar tęsėsi (nepasibaigė) jo patraukimo drausminėn

atsakomybėn ar atleidimo iš tarnybos dėl pareigūno vardo pažeminimo procedūros. Teisėjų kolegija nustatė, kad tokios išvados pagrįstumą patvirtina ir įstatymą įgyvendinančio teisės akto – Taisyklių (Tarnybinių patikrinimų atlikimo bei tarnybinių nuobaudų skyrimo ir panaikinimo tvarkos) – nagrinėjamo ginčo atsiradimo metu galiojusi specialioji (aptariamai situacijai išspręsti skirta) norma – 35 punktas (2003 m. rugpjūčio 27 d. įsakymo Nr. 1V-308 redakcija), pagal kurį, atsiradus Statuto 53 straipsnio 1 dalies 1 ar 12 punktuose numatytiems atleidimo iš vidaus tarnybos pagrindams, pradėta tarnybinių nuobaudų skyrimo procedūra turi būti nutraukiama, jeigu jos neįmanoma užbaigti per Statuto 55 straipsnio 1 dalyje nustatytą terminą.

2014 m. vasario 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-287/2014
Procesinio sprendimo kategorija 16.6

16.8. Kiti tarnybiniai ginčai

Dėl teisės per tris dienas atšaukti prašymą atleisti iš tarnybos prokuratūroje įgyvendinimo

Apžvelgiamoje byloje kilęs ginčas dėl generalinio prokuroro įsakymo, kuriuo pareiškėja buvo atleista iš tarnybos prokuratūroje jai atsistatydinus, teisėtumo. Pareiškėja nurodė, kad padavusi prašymą atleisti iš tarnybos dėl atsistatydinimo nuo konkrečios datos, turėjo teisę per tris dienas jį atšaukti ir tai padarė, todėl skundžiamas Generalinio prokuroro įsakymas yra neteisėtas. Pirmosios instancijos teismas pripažino pareiškėjos argumentus pagrįstais ir panaikino skundžiamą įsakymą, kaip prieštaraujantį Prokuratūros įstatymo 46 straipsnio 2 daliai.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėja ir atsakovą siejo ne darbo, o tarnybos prokuratūros sistemoje santykiai, kurie, skirtingai nuo darbo santykių, patenka į viešosios teisės reguliuojamą sritį. Pagal viešojoje teisėje įtvirtintą principą, viešojo administravimo subjektams viskas, kas tiesiai neleista įstatymo, yra uždrausta. Kartu ši nuostata yra sudedamoji bendro teisėtumo principo dalis, reikalaujanti, kad teisinių santykių subjektų elgesys turi atitikti teisės aktų reikalavimus.

LVAT nurodė, jog prokurorų atleidimo procedūros jų atsistatydinimo atvejais yra detaliam reglamentuotos Prokuratūros įstatymo 44–46 straipsniuose. Minėto įstatymo 46 straipsnio 2 dalis leidžia atleisti prokurorą iš tarnybos ir nesuėjus bendrajam 14 dienų išėjimo terminui, tačiau tam būtinos dvi kumuliatyvios sąlygos – su tuo turi sutikti generalinis prokuroras ir nuo prašymo atsistatydinti turi būti praėjusios 3 kalendorinės dienos. Prokuratūros įstatymo 46 straipsnio 4 dalis numato vienintelį atvejį, kai prokuroras gali būti atleidžiamas, nepraėjus nuo prašymo atsistatydinti 3 kalendorinėms dienoms – kai prokuroras atsistatydina dėl sveikatos sutrikdymo, trukdančio tinkamai atlikti prokuroro pareigas. Nors atsakovas teigė, kad minėtas 3 kalendorinių dienų terminas yra skirtas apsaugoti būtent Generalinę prokuratūrą, kad būtų galima rasti pamainą atsistatydinančiam prokurorui bei nustatyta tvarka perimti prokuroro tvarkytus dokumentus ir kitas materialines vertybes, tačiau apeliacinės instancijos teisėjų kolegijos nuomone, šis terminas skirtas ir garantuoti atsistatydinančiam prokurorui jo teisę atšaukti pareiškimą apie atsistatydinimą, ypač jei šis prašymas buvo iššauktas laikino pobūdžio aplinkybių, padariusių lemiamą įtaką jo apsisprendimui.

Teisėjų kolegija darė išvadą, kad generaliniam prokurorui įstatymų leidėjas paliko tik diskreciją pasirinkti tarp dviejų elgesio modelių – atleisti prokurorą po ne mažiau kaip trijų dienų nuo prašymo atsistatydinti padavimo arba po keturiolikos dienų nuo prašymo atsistatydinti padavimo. Konstatuota, jog kitoks generalinio prokuroro veikimas neatitinka teisės aktų reikalavimų, todėl pirmosios instancijos teismas pagrįstai pripažino skundžiamą įsakymą priimtu peržengus generaliniam prokurorui suteiktos diskrecijos ribas ir pažeidus Prokuratūros įstatymo 46 straipsnio 2 dalies nuostatas.

2014 m. vasario 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁵²-362/2014
Procesinio sprendimo kategorija 16.8

Dėl pareigūno teisės pagal Vidaus tarnybos statuto 50 straipsnį gauti išlaidų kompensaciją už teisinę pagalbą, suteiktą baudžiamojoje byloje, pradėtoje dėl pareiškėjo veiksmų, atliktų tarnybos metu

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl pareiškėjo teisės pagal Vidaus tarnybos statuto 50 straipsnį gauti išlaidų kompensaciją už teisinę pagalbą, suteiktą baudžiamojoje byloje, pradėtoje dėl pareiškėjo veiksmų, atliktų tarnybos metu.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjas buvo kaltinamas tuo, kad jis, būdamas Šiaulių apskrities vyriausiojo policijos komisariato (toliau – Šiaulių AVPK) Patrulių rinktinės mobilaus būrio patruliu ir eidamas jam pavestas viešosios tvarkos palaikymo pareigas, 2010 m. spalio 28 d. apie 21 val. be pakankamo teisėto pagrindo panaudojo fizinę prievartą prieš asmenį ir tokiais savo veiksmais padarė nusikalstamą veiką, numatytą Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 138 straipsnio 1 dalyje. Be to, nevykdydamas Lietuvos policijos generalinio komisaro 2002 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 660 patvirtintų Policijos patrulių veiklos instrukcijos nuostatų dėl elgesio ir bendravimo su asmenimis, taip viršijo savo įgaliojimus bei padarė nusikalstamą veiką, numatytą BK 228 straipsnio 1 dalyje. Pareiškėjas Šiaulių miesto apylinkės teismo 2012 m. gegužės 24 d. nuosprendžiu buvo išteisintas. Šis nuosprendis buvo apskųstas apeliacine tvarka, tačiau Šiaulių apygardos teismas 2012 m. lapkričio 16 d. nutartimi baudžiamojoje byloje apeliacinius skundus atmetė. Taigi pareiškėjas buvo išteisintas, kadangi nepadaryta veika, turinti BK 138 straipsnio 1 dalyje bei 228 straipsnio 1 dalyje nurodytų nusikalstamų veikų požymių. Pareiškėjas, vadovaudamasis Statuto 50 straipsniu, kreipėsi į atsakovą, prašydamas kompensuoti minėtoje baudžiamojoje byloje patirtas teisinės pagalbos išlaidas. Šiaulių AVPK 2013 m. vasario 20 d. raštu Nr. 40-S-2155 įformintu sprendimu atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą kompensuoti teisinės pagalbos išlaidas, šį sprendimą pareiškėjas apskundė teismui.

Pagal Vidaus tarnybos statuto 50 straipsnį pareigūnui, vykdžiusiam pavestus vidaus tarnybos uždavinius ir funkcijas bei viršijusiam tarnybinės rizikos ribas ir tuo padariusiam nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą arba nukentėjusiam vykdant tarnybines funkcijas ar dėl vidaus tarnybos, iš vidaus reikalų įstaigai darbo užmokesčiui skirtų lėšų gali būti kompensuojamos teisinės pagalbos išlaidos ar jų dalis. Kompensaciją skiria vidaus reikalų įstaigos vadovas iš vidaus reikalų įstaigai darbo užmokesčiui skirtų lėšų. Vidaus reikalų įstaigos vadovui pašalpa skiriama iš jo vadovaujamos vidaus reikalų įstaigos darbo užmokesčiui skirtų lėšų.

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog Statuto 50 straipsnyje vartojama sąvoka „nusikalstamos veikos padarymas“ šiuo atveju aiškintina kaip apimanti tuos atvejus, kai pareigūnas, kurio atžvilgiu yra pradėtas baudžiamasis procesas, yra pripažintas įtariamuoju ar kaltinamuoju dėl savo veiksmų, vykdžius pavestus vidaus tarnybos uždavinius ir funkcijas bei viršijus tarnybinės rizikos ribas. Būtent toks sistemiškas ir turiningas Statuto 50 straipsnio aiškinimas, kaip teisingai pažymėjo pirmosios instancijos teismas, yra pagrįstas vidaus tarnybos ypatumų kompensavimo, teisėtų lūkesčių ir pagarbos įgytoms teisėms principais (Statuto 3 str. 7 ir 8 d.) bei atitinka bendruosius teisingumo ir protingumo kriterijus. Aiškinant priešingai, t. y. siaurai ir vertinant, jog pagal Statuto 50 straipsnį pareigūnui, kurio atžvilgiu yra pradėtas baudžiamasis procesas dėl jo veiksmų, vykdžius pavestus vidaus tarnybos uždavinius ir funkcijas bei viršijus tarnybinės rizikos ribas, valstybės garantuojama pagalba neteikiama, jei toks asmuo yra išteisinamas, gali kilti grėsmė nepagrįstai riboti pareigūnų socialines garantijas į vidaus tarnybos ypatumų kompensavimą ir neįgyvendinti pareigūnų teisėtų lūkesčių, kad valstybė užtikrins savo pačios nustatytas pareigūnų teises ir socialines garantijas.

Apeliacinės instancijos teismas taip pat išaiškino, jog Statuto 50 straipsnyje numatyta pareigūnams valstybės garantuojama teisinė pagalba nėra absoliuti, t. y. „gali būti kompensuojamos teisinės pagalbos išlaidos ar jų dalis“. Minėtame straipsnyje yra įtvirtinta įgalinanti teisės norma, sudaranti galimybę kompetentingam asmeniui, sprendžiančiam klausimą dėl teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo, pasirinkti vieną iš teisės normoje numatytų galimų elgesio variantų. Teisės normos dispozicijoje vartojamas žodis „gali“ suponuoja, jog toks elgesys nėra privalomas, t. y. kompetentingas asmuo, sprendžiantis klausimą dėl teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo pareigūnui pagal Statuto 50 straipsnį, gali kompensuoti visas arba dalį teisinės pagalbos išlaidų, taip pat gali šių išlaidų apskritai nekompensuoti. Toks Statuto 50 straipsnyje įtvirtintos teisės normos aiškinimas, teisėjų kolegijos vertinimu, nepaneigia asmenų lygiateisiškumo bei teisėtų lūkesčių principų, kadangi Statuto 50 straipsnyje numatytos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos pareigūnams teikimo pagrįstumo kriterijus taikytinas visiems Statuto 50 straipsnio adresatams, t. y. pareigūnams, vykdžiusiems pavestus vidaus tarnybos uždavinius ir funkcijas bei viršijusiems tarnybinės rizikos ribas ir tuo padariusiems nusikalstamą veiką ar kitokį teisės pažeidimą arba nukentėjusiems vykdant tarnybines funkcijas ar dėl vidaus tarnybos, pretenduojantiems gauti valstybės garantuojamą teisinę pagalbą. Tai, jog Statuto 50 straipsnyje nėra aptarti kriterijai, kuriais vadovaudamasis vidaus reikalų įstaigos vadovas turi spręsti pareigūno patirtų teismo išlaidų kompensavimo klausimą, nereiškia, jog šio klausimo sprendimas priklauso išimtinai vien tik nuo vidaus reikalų įstaigos vadovo valios.

LVAT konstatavo, jog šiuo atveju diskrecijos teisė yra siejama su vidaus reikalų įstaigos vadovo teise iš Statuto 50 straipsnyje numatytų teisiškai galimų elgesio variantų pasirinkti tą, kuris, jo nuomone, yra tinkamiausias, ir taip įvykdyti jam tenkančią teisinę pareigą priimti sprendimą dėl subjektinės teisės. Teisėjų kolegija nurodė, jog viešojo administravimo subjektas privalo atidžiai iširti, paremti savo vertinimą

argumentais, kurie yra reikšmingi ir kurie pagrindžia jais remiantis padarytas išvadas, atspindi faktines aplinkybes tokias, kokios jos iš tikrųjų yra, bei kurių pakanka pagrindimui, ir atsižvelgti į visus svarbius veiksmus. Sprendimas dėl teisinės pagalbos išlaidų kompensavimo turi būti motyvuotas atsižvelgiant į kiekvieną individualią situaciją ir pagrindžiamas konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis. Sprendimas dėl nuostolių kompensavimo, vadovaujantis Statuto 50 straipsniu, turi būti priimamas tik vidaus reikalų įstaigai (šiuo atveju Šiaulių AVPK) išsamiai išnagrinėjus ir įvertinus visas reikšmingas aplinkybes, pareigūno atstovo suteiktų teisinių paslaugų apimtį ir pobūdį, jo darbo ir laiko sąnaudas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismuose, į bylos sudėtingumą ir apimtį, į bylos nagrinėjimo trukmę, vadovaujantis protingumo, teisingumo ir sąžiningumo principais.

Teisėjų kolegija, atsižvelgusi į Konstitucinio Teismo doktriną, nesutiko su pareiškėjo teiginiu, kad vidaus reikalų įstaigos vadovo sprendimas kompensuoti teisinės pagalbos išlaidas pagal Statuto 50 straipsnį vieniems, o nekompensuoti kitiems, gali sudaryti sąlygas negatyviai diskriminacijai atsirasi.

2014 m. vasario 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-563/2014
Procesinio sprendimo kategorija 16.8; 38

17. Bylos dėl norminių administracinių aktų teisėtumo

17.1. Centrinų valstybinių administravimo subjektu

Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 202 patvirtintų Antstolių veiklos teritorijų ir antstolių skaičiaus

Vyriausiasis administracinis teismas priėmė pareiškėjos asociacijos Lietuvos antstolių rūmai atsisakymą nuo pareiškimo ištirti, ar Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2002 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 202 „Dėl teisės aktų, numatytų Lietuvos Respublikos antstolių įstatyme bei šio įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatyme, patvirtinimo“ patvirtinti Antstolių veiklos teritorijos ir antstolių skaičius (2009 m. rugpjūčio 7 d. įsakymo Nr. 1R-260 redakcija) neprieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnio 1 daliai ir Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintam konstituciniam teisinės valstybės principui, Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 2 straipsnio 3 daliai, Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymo 15 straipsniui, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gruodžio 27 d. nutarimo Nr. 1484 „Dėl Teismo antstolių institucinės reformos metmenų patvirtinimo“ 6.1 ir 6.4 punktams, ir norminę administracinę bylą nutraukė.

2014 m. vasario 17 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I⁵⁰²-3/2014
Procesinio sprendimo kategorija 17.1

17.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektu

Dėl Utenos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimu Nr. TS-85 patvirtinto Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą tvarkos aprašo

Apžvelgiamoje byloje Vyriausiasis administracinis teismas nagrinėjo atsakovo Utenos rajono savivaldybės tarybos apeliacinį skundą dėl Panevėžio apygardos administracinio teismo 2013 m. gegužės 24 d. sprendimo, kuriuo, išnagrinėjus pareiškėjo Vyriausybės atstovo Utenos apskrityje pareiškimą, pripažinta, kad Utenos rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 29 d. sprendimo Nr. TS-85 „Dėl atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą tvarkos aprašo patvirtinimo“ 1 punktu patvirtinto Atlyginimo už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą tvarkos aprašo IV dalis ta apimtimi, kiek nėra numatyta, kad tėvams, atliekantiems tikrąją karinę tarnybą, 50 procentų mažinamas atlyginimas už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ugdymo programas, išlaikymą (išskyrus nevalstybines), prieštarauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 31 d. nutarimo Nr. 1170 „Dėl užmokesčio už vaikų išlaikymą ikimokyklinėse įstaigose“ 2 punkto (2000 m. sausio 3 d. nutarimo Nr. 1 redakcija) nuostatai, numatančiai, kad „<...> užmokesčio už vaikų išlaikymą ikimokyklinėse įstaigose (išskyrus nevalstybines) mažinamas 50 procentų, jeigu: <...> tėvas atlieka tikrąją karinę tarnybą“.

Vyriausiasis administracinis teismas, pažymėjęs, kad Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 31 d. nutarimas Nr. 1170 „Dėl užmokesčio už vaikų išlaikymą ikimokyklinėse įstaigose“ nuo 2013 m. birželio 30 d. neteko galios (Vyriausybės 2013 m. birželio 20 d. nutarimas Nr. 564), atkreipė dėmesį, kad pagal administracinių

teismų praktikoje suformuotą taisyklę tais atvejais, kai į administracinę teisimą dėl norminio administracinio akto teisėtumo kreipiasi ne teismai, o kiti ABTĮ 110 straipsnyje nurodyti subjektai, administraciniams teismams yra priskiriama tirti tik galiojančių norminių administracinių aktų teisėtumą galiojantiems įstatymams ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės norminiams aktams (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2008 m. lapkričio 28 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. I⁴⁴⁴-4/2008). Atsižvelgdamas į tai, kad į administracinę teisimą kreipėsi Vyriausybės atstovas Utenos apskrityje, vykdydamas savivaldybės veiklos priežiūrą, taip pat remdamasis, be kita ko, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2010 m. liepos 22 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-4/2010, teismas darė išvadą, kad teisės akto, kuriam galbūt prieštarauja norminis administracinis aktas, panaikinimas daro norminio administracinio akto teisėtumo teiseną nebegalima. Pripažinimas, kad norminis administracinis aktas prieštaravo nebegaliojančiam Vyriausybės norminiam aktui, nebektų prasmės, nes neturėtų poveikio visuomeniniams santykiams. Toks poveikis būtų tik tada, jei teisme būtų nagrinėjama individuali byla, susijusi su pažeistų subjektinių teisių gynimu, ir norminio administracinio akto teisėtumo bylą inicijuotų individualią bylą nagrinėjantis teismas.

Vyriausiasis administracinis teismas pastebėjo, kad nors teisės aktas, kuriam, tikėtina, prieštarauja norminis administracinis aktas, neteko galios jau po pirmosios instancijos teismo sprendimo priėmimo, tačiau kadangi pirmosios instancijos teismo sprendimas dar nebuvo įsiteisėjęs, turi būti atsižvelgta į Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo suformuotą įstatymų aiškinimo ir taikymo praktiką.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas buvo panaikintas, o byla nutraukta.

2014 m. vasario 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-161/2014
Procesinio sprendimo kategorija 17.2

18. Bylos dėl Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimų ar neveikimo

18.2. Referendumas

Dėl teisės skusti Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą, kuriuo Lietuvos Respublikos Seimui perduodama išvada dėl dokumentų, pagrindžiančių piliečių reikalavimą paskelbti referendumą, atitikties Lietuvos Respublikos referendumo įstatymui

Apžvelgiama byla kilo, Lietuvos vyriausiam administraciniame teisme gavus Lietuvos Respublikos liberalų sąjūdžio ir Tėvynės sąjungos – Lietuvos krikščionių demokratų skundą, kuriuo prašoma panaikinti Lietuvos Respublikos vyriausiosios rinkimų komisijos (toliau – ir VRK) 2014 m. vasario 17 d. sprendimą Nr. Sp-39 „Dėl dokumentų, pagrindžiančių piliečių reikalavimą paskelbti referendumą, atitikties Lietuvos Respublikos referendumo įstatymui“ ir įpareigoti VRK klausimą spręsti iš naujo priimant motyvuotą ir Lietuvos Respublikos referendumo įstatymo nuostatas atitinkantį sprendimą.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad skundžiamu sprendimu atsakovas nusprendė nustatyti, jog iniciatyvinė grupė privalomajam referendumui „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucijos 9, 47 ir 147 straipsnių pakeitimo įstatymo“ paskelbti pateikė ne mažiau kaip 300 tūkstančių piliečių, remiančių reikalavimą paskelbti referendumą, parašų, taip pat patvirtinti išvadą „Dėl dokumentų, pagrindžiančių piliečių reikalavimą paskelbti referendumą, atitikties Lietuvos Respublikos referendumo įstatymui“. Teisėjų kolegija padarė išvadą, kad ginčijamas VRK sprendimas neužkerta kelio tolesnei referendumo paskelbimo procedūrai. Priešingai – jis sudaro prielaidas toliau įstatymų nustatyta tvarka svarstyti referendumo paskelbimo klausimą ir priimti galutinį sprendimą dėl to Lietuvos Respublikos Seime. Skundžiamu sprendimu VRK atliko tik vieną iš Referendumo įstatymo 13 straipsnio 1 dalyje nustatytos piliečių reikalavimo paskelbti referendumą preliminarus nagrinėjimo procedūros galimų veiksmų – perdavė savo išvadą Lietuvos Respublikos Seimui. Įvertinusi faktines bylos aplinkybes bei atsižvelgusi į išdėstytą teisinį reglamentavimą, teisėjų kolegija padarė išvadą, kad skundžiamas VRK sprendimas nesukelia konkrečių materialiosios teisės pobūdžio padarinių. Juo tik sudaromos prielaidos tolimesnei procedūrai, kurios metu priimtus galutinius sprendimus dėl referendumo bus galima kvestionuoti įstatymų nustatyta tvarka. Pagal ABTĮ 3 straipsnio 1 dalį administracinis teismas sprendžia ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje.

2014 m. vasario 21 d. nutartis administracinėje byloje Nr. R⁵⁰²-5/2014
Procesinio sprendimo kategorija 18.2; 70.1

25. Bylos dėl asmens duomenų teisinės apsaugos

Dėl draudimo stebėti bendro naudojimo patalpas ir Asmens duomenų apsaugos inspekcijos pareigos išaiškinti galimus pateikiamos informacijos netikslumus

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – ir Inspekcija) nurodymo „Dėl asmens duomenų tvarkymo“, kuriuo pareiškėjas (daugiabučio namo savininkų bendrija) įpareigotas nedelsiant nutraukti vaizdo stebėjimą. Nurodymas priimtas atsakovui nustačius, kad pareiškėjas, vykdydamas vaizdo stebėjimą namo kieme, automobilių stovėjimo aikštelėje, įėjimuose į namo laiptines, jį vykdė, pažeisdamas Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo (toliau – ir ADTAĮ) 31 straipsnį, taip pat vaizdo stebėjimas bendro naudojimo patalpose vykdomas neteisėtai, pažeidžiant ADTAĮ 19 straipsnio 2 dalį – [d]raudžiama įrengti ir eksploatuoti įrengtas vaizdo stebėjimo priemonės, kad į jų stebėjimo lauką patektų gyvenamoji patalpa ir (arba) jai priklausanči privati teritorija ar įėjimas į ją, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus. Bendrojo naudojimo patalpose vaizdo stebėjimo priemonės gali būti įrengiamos bendraturčių daugumos sprendimu. Taip pat konstatuoti kiti ADTAĮ pažeidimai.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija, sprendama dėl ADTAĮ 19 straipsnio 2 dalies pažeidimo, pažymėjo, kad pareiškėjas 2013 m. sausio 8 d. raštu, atsakydamas į atsakovo 2012 m. gruodžio 3 d. paklausimus, nurodė, jog vaizdo stebėjimas vykdomas kieme, taip pat pateikė dvi nuotraukų kopijas, iš kurių matyti, jog stebima (fiksuoja) tik dalis namo kiemo – automobilių stovėjimo aikštelės. Tiesa, pareiškėjo 2012 m. lapkričio 26 d. pranešime apie vykdomą vaizdo stebėjimą, pateiktame Inspekcijai, nurodyta, kad stebėjimas vykdomas kieme, automobilių stovėjimo aikštelėje, dviejose įėjimo į namą laiptinėse. Tačiau teisėjų kolegijos vertinimu, Inspekcija, nustačiusi tokius neatitikimus tarp pareiškėjo pranešime ir rašte bei nuotraukose nurodytų, užfiksuotų aplinkybių apie vaizdo stebėjimo objektą, siekdama objektyviai ir visapusiškai išnagrinėti situaciją, turėjo imtis priemonių šiam netikslumui išsiaiškinti (pavyzdžiui, vykti į vietą, dėl informacijos kreiptis į kameras sumontavusią ir stebėjimą vykdančią bendrovę), bet tai nebuvo padaryta. Nepaisant to, jog byloje esančių nuotraukų kopijos patvirtina, kad buvo stebima (fiksuoja) tik namo kiemo dalis – automobilių stovėjimo aikštelės dalis, atsakovas, neturėdamas teisinio pagrindo, nepagrįstai konstatavo, kad vaizdo stebėjimas neteisėtai vykdomas bendro naudojimo patalpose. Tai, kad vaizdo kameros visą laiką buvo nukreiptos išimtinai į kiemo teritoriją ir niekada nefiksavo ir nefiksuoja bendrojo naudojimo patalpų, patvirtina ir UAB „Acta iuventus“ raštas teismui, kuris pirmosios instancijos teismo pagrįstai buvo vertinamas kaip vienas iš įrodymų. Todėl nagrinėjamu atveju nėra pagrindo konstatuoti ADTAĮ 19 straipsnio 2 dalies pažeidimą tuo aspektu, kad pareiškėjas neva vykdė neteisėtą vaizdo stebėjimą bendro naudojimo patalpose.

2014 m. vasario 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵²⁵-608/2014
Procesinio sprendimo kategorija 25

Dėl asmens duomenų siuntimo paprasta, o ne registruota, pašto siunta

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos sprendimo, kuriuo pripažinta, kad Kauno valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos veiksmai, siunčiant pareiškėjui laiškus su jame esančiais pareiškėjo asmens duomenimis paprasta, o ne registruota, pašto siunta, nepažeidė asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija padarė išvadą, jog ginčo teisiniams santykiams taikytini teisės aktai nereikalauja, kad Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos (toliau – ir VGTPT) rašytiniai sprendimai, raštai ar informacinio pobūdžio pranešimai, kurių turinyje yra nurodomi duomenų subjektų bet kokie asmens duomenys, taip pat tam tikros duomenų subjektų teisės, pareigos ar prievolės, būtų siunčiami tik registruota pašto siunta. Pakanka, kad tokie sprendimai, raštai, pranešimai būtų siunčiami uždaru pavidalu ir tokių pranešimų turinys būtų matomas tik duomenų subjektui, kuriam adresuojamas pranešimas, ar jo sutikimu trečiajam asmeniui, atidarius ar išpakavus pateiktą pranešimą. Todėl ginčo atveju Kauno VGTPT, siūsdamas pareiškėjui sprendimus pratęsti antrinės teisinės pagalbos teikimo galiojimo terminą, palikti pareiškėjo prašymą suteikti antrinę teisinę pagalbą nenagrinėtu, atsisakyti pakeisti antrinę teisinę pagalbą teikiančią advokatą, raštus (lydraščius), kuriais persiųsti pareiškėjo raštai bei skundai advokatui, prašant pateikti dėl to paaiškinimus, paprasta pašto siunta (voke), t. y. uždaru pavidalu, elgėsi teisėtai ir pagrįstai, remdamasi jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais.

2014 m. vasario 4 d. nutartis administracinėje byloje A²⁶¹-106/2014
Procesinio sprendimo kategorija 15.2.1; 15.2.3; 25

Dėl teisės gauti privataus pobūdžio informaciją apie nepilnametį asmenį

Apžvelgiamoje byloje skundžiamu Kauno miesto savivaldybės administracijos raštu buvo atsakyta į pareiškėjo skundą, kuriuo pareiškėjas prašė suteikti informaciją, susijusią su mažamečiu S. V., bei pakeisti įrašus S. V. gimimo įrašė ir gimimo liudijime. Pareiškėjas tvirtina, kad prašoma pateikti informacija buvo susijusi ir su pareiškėju.

Apeliacinės instancijos teismo teisėjų kolegija pažymėjo, kad Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymo 7 straipsnyje nustatyta, jog asmuo turi teisę gauti privačią informaciją apie save. Teisė gauti privačią informaciją apie kitus asmenis šiame įstatyme nėra nustatyta. Privačios informacijos sąvoka įtvirtinta minėto įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje, numatančioje jog privati informacija tai – ypatingi fizinio asmens duomenys, kaip juos nustato Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas, informacija apie asmenį ir jo šeimos gyvenimą, su fizinio asmens garbe ir orumu susijusi informacija. Pareiškėjo prašomi duomenys buvo susiję su mažamečiu, todėl taip pat aktualios Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatos. Civilinio kodekso 3.170 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad tik tėvas ir motina, gyvenantys su vaiku skyrium, turi teisę gauti informaciją apie vaiką iš visų auklėjimo, mokymo, ugdymo, vaiko teisių apsaugos ir kitų įstaigų ir institucijų, kurios turi ryšį su vaiku. Civilinio kodekso 3.240 straipsnio 1 dalis apibrėžia, kad globėjas ir rūpintojas yra savo globotinių atstovai pagal įstatymą ir gina neveiksnių ar ribotai veiksnų asmenų teises ir interesus be specialaus pavedimo. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencijos 16 straipsnio 1 dalis apibrėžia, kad nei vienas vaikas neturi patirti savavališko ar neteisėto kišimosi į jo asmeninį gyvenimą.

Teisėjų kolegija konstatavo, kad apeliacinio skundo teiginys, jog pareiškėjas prašė pateikti ne privataus pobūdžio informaciją, nėra teisingas. Tai, kad S. V. tėvams bendravimo teisės su vaiku buvo apribotos, pareiškėjui nesuteikia jokių papildomų teisių gauti informaciją. Pareiškėjas nepateikė jokių dokumentų bei duomenų, kurie patvirtintų jo ryšį su S. V. Atkreiptinas dėmesys, kad pareiškėjo pateikti duomenys dėl jo manymu, pažeistų S. V. interesų ar jos globėjų G. ir Ž. V. piktnaudžiavimo vaiko globa, nekeičia išvados, jog pareiškėjas neturėjo teisės gauti prašomos privačios informacijos apie S. V. Todėl tiek atsakovas, tiek ir pirmosios instancijos teismas pagrįstai sprendė, jog pareiškėjas neturėjo teisės gauti tokia informacija. Kauno miesto savivaldybės administracija atsakė pareiškėjui į jo skundą ir patikslintą prašymą tokia apimtimi, kokia galėjo, remiantis teisės aktais. Tad teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo išvada, jog atsakovas atsakė pareiškėjui tinkamai ir nėra pagrindo įpareigoti atsakovą atsakyti į pareiškėjo prašymus iš naujo.

2014 m. vasario 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸²²-75/2014
Procesinio sprendimo kategorija 25; 38

36. Bylos dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus sprendimų*Dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencijos ginti juridinių asmenų dalykinę reputaciją*

Apžvelgiamoje byloje buvo atnaujintas procesas siekiant suvienodinti Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką dėl Žurnalistų etikos inspektoriaus kompetencijos juridinių asmenų dalykinės reputacijos pažeidimų srityje. Todėl būtent šis klausimas buvo sprendžiamas nagrinėjant bylą iš esmės po proceso atnaujinimo.

Šioje administracinėje byloje pareiškėjas ginčijo Žurnalistų etikos inspektoriaus priimtą sprendimą, kuriuo jis buvo išpėtas dėl Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies pažeidimo ir pareikalauta, kad būtų pašalinta tinklalapio www.skundai.lt atitinkamuose komentaruose paskelbta informacija. Sprendimas priimtas išnagrinėjus UAB „Headex“ skundą, kuriuo ši bendrovė kreipėsi į Žurnalistų etikos inspektorių, kad šis pareikalautų viešosios informacijos skleidėjo, tinklalapio www.skundai.lt valdytojo, pašalinti Visuomenės informavimo įstatymo pažeidimus – iš tinklalapio ištrinti UAB „Headex“ dalykinę reputaciją, teisėtus interesus, o kartu ir teisės aktų reikalavimus pažeidžiančius tinklalapio lankytojų komentarus. Išnagrinėjęs UAB „Headex“ skundą, Žurnalistų etikos inspektorius konstatavo, kad žinodamas, jog jo valdomame interneto tinklalapyje paskelbta informacija kenkia UAB „Headex“ dalykinei reputacijai ir atsisakęs ją pašalinti, pareiškėjas elgėsi nesažiningai ir tuo pažeidė Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalies nuostatas, draudžiančias platinti dezinformaciją ir informaciją, šmeižiančią, įžeidžiančią žmogų, žeminančią jo garbę ir orumą.

Išplėstinė teisėjų kolegija šioje byloje išaiškino, kad Žurnalistų etikos inspektorius turi įgaliojimus ginti ne tik fizinių asmenų garbę ir orumą, tačiau ir juridinių asmenų dalykinę reputaciją, todėl Visuomenės

informavimo įstatymo 50 straipsnio 3 dalies 1 punkte numatytą sprendimą (įspėti už teisės aktų pažeidimus ir reikalauti juos pašalinti) gali priimti ir tais atvejais, kai pažeidžiant įstatymus yra kenkiama juridinių asmenų dalykinei reputacijai.

LVAT taip pat nurodė, jog kadangi garbė ir orumas, kaip teisinės kategorijos, yra neatsiejamos nuo privataus fizinio asmens ir negali būti tapatinamos su juridinio asmens dalykine reputacija, o atsakomybę nustatančių taisyklių plečiamoji interpretacija negalima, Visuomenės informavimo įstatymo 19 straipsnio 2 dalis (nustatanti, kad draudžiama platinti dezinformaciją ir informaciją, šmeižiančią, įžeidžiančią žmogų, žeminančią jo garbę ir orumą) aiškintina kaip skirta fizinio asmens garbei ir orumui ginti bei neapima juridinio asmens dalykinės reputacijos gynimo.

Skelbiant tikrovės neatitinkančią informaciją, kenkiančią juridinio asmens dalykinei reputacijai, yra pažeidžiama Visuomenės informavimo įstatymo 3 straipsnio 3 dalis (nustatanti, kad viešoji informacija visuomenės informavimo priemonėse turi būti pateikiama teisingai, tiksliai ir nešališkai), todėl būtent pagal šį straipsnį kvalifikuotina paminėta veika.

Nagrinėjant atnaujintą bylą nusprendus įvertinti pareiškėjui inkriminuoto pažeidimo perkvalifikavimą, šiuo atveju būtų buvę sprendžiami klausimai, kurie iš esmės nepatenka į byloje apibrėžtas proceso atnaujinimo ribas. Kadangi tai būtų lėmę bylos nagrinėjimą nesilaikant proceso atnaujinimo pagrindų ribų ir bylos pernagrinėjimą iš esmės, LVAT nutartis, dėl kurios atnaujintas procesas, palikta nepakeista.

2014 m. vasario 12 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴³⁸-993/2014
Procesinio sprendimo kategorija 36

38. Kitos bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo ar vidaus administravimo srityje

Dėl Įmonių bankroto valdymo departamento teismui teikiamų duomenų apie bankroto administratorių pažeidimus

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl atsakovo Įmonių bankroto valdymo departamento (toliau – ir Departamentas) sprendimo dalies, kuria nutarta, kad Departamentas apie pareiškėjo, bankroto administratoriaus, padarytą Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo pažeidimą informuos atitinkamą teismą. Anot pareiškėjo, pagal Teismo skiriamo bankroto administratoriaus kandidatūros derinimo ir bankroto administratoriaus kandidatūros siūlymo teismui taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 909 (toliau – ir Taisyklės), 5 punktą atsakovas turi informuoti teismą tik apie galiojančias nuobaudas, o šiuo atveju informuota apie pareiškėjo padarytą mažareikšmių Įmonių bankroto įstatymo 22 straipsnio 1 dalies pažeidimą, už kurį neskirta nuobauda.

Įmonių bankroto įstatymo 11 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad asmuo, pateikdamas pareiškimą teismui dėl bankroto bylos iškėlimo įmonei, pasiūlo teismui administratoriaus kandidatūrą. Bankroto bylą iškėlusiam teismui suteikta diskrecijos teisė spręsti, kurį asmenį skirti bankrutuojančios įmonės administratoriumi. Kadangi Įmonių bankroto įstatymas nepateikia kriterijų, į kuriuos privaloma atsižvelgti parenkant bankrutuojančios įmonės administratorių, teismas kiekvienos kandidatūros tinkamumą įvertina individualiai.

Pagal Taisyklių 5 punktą, jeigu asmuo, kurio kandidatūra siūloma, turi galiojančią nuobaudą, nurodytą Įmonių bankroto įstatymo 11⁷ straipsnio 1 dalyje, Departamentas, teikdamas teismui Taisyklių 4 ir 7 punktuose nurodytą atsakymą, praneša apie šiam asmeniui skirtas galiojančias nuobaudas. Departamentas taip pat praneša teismui ir apie kitus šio asmens padarytus teisės aktų pažeidimus, nustatytus Departamentui tikrinant šio asmens veiklą.

Ginčijamą nuostatą aiškindama Įmonių bankroto įstatymo reguliavimo kontekste, teisėjų kolegija padarė išvadą, kad Įmonių bankroto valdymo departamento funkcijos teikti teismui teisingus faktinius duomenis, susijusius su siūlomos administratoriaus kandidatūros atitiktimi teisės aktų reikalavimams, vykdymas nelemia pastarajam savarankiškų teisinių pasekmių atsiradimo, nes, kaip minėta, administratorių tvirtina teismas motyvuota nutartimi. Bendro pobūdžio pareigą informuoti teismą atsakovui sukuria Taisyklių normos, todėl iš esmės perteklinio patvarkymo nustatymas ginčijamame sprendime negali būti laikomas savarankiška administratoriaus teisinės atsakomybės už teisei priešingą veikimą ar neveikimą forma. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjo argumentai dėl sankcijos jam taikymo už Įmonių bankroto įstatymo 22 straipsnio 1 dalies pažeidimą atmesti kaip visiškai nepagrįsti.

Teismas pažymėjo, jog pareiškėjas, manydamas, kad konkrečiais Departamento veiksmais, atliktais Departamento kompetencijai priskirtoje viešojo administravimo srityje, buvo pažeistos jo teisės ar teisėti interesai, gali kreiptis į teismą. Jis įstatymų nustatyta tvarka taip pat gali ginti savo dalykinę reputaciją.

LVAT šioje byloje paliko nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo pareiškėjo skundas atmetas.

2014 m. vasario 13 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-595/2014
Procesinio sprendimo kategorija 38

Dėl savivaldybės pareigos laikytis „vieno langelio“ principo

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl to, ar tinkamai buvo atsakyta į pareiškėjo prašymą dėl detaliojo teritorijų planavimo organizatoriaus teisių ir pareigų perdavimo sutarties koregavimo, adresuotą savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamentui.

Byloje nustatyta, kad savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Teritorijų planavimo skyriaus vyriausioji specialistė pareiškėjui elektroniniu laišku atsakė į jo pateiktą prašymą, nurodydama, kad pagal savo užimamas pareigas (kompetenciją) negali koreguoti visiems pareiškėjams taikomų vienodų sutarties sudarymo sąlygų, todėl prašė pareiškėjo kreiptis į aukštesnę institucijos vadovybę arba į savivaldybės Teisės departamentą dėl išimtinių sąlygų sutarčiai taikymo.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 patvirtintų Asmenų prašymų nagrinėjimo ir jų aptarnavimo viešojo administravimo institucijose, įstaigose ir kituose viešojo administravimo subjektuose taisyklių (2012 m. liepos 18 d. nutarimo redakcija Nr. 892) (toliau – ir Taisyklės) 6 punkte numatyta, kad nagrinėdami asmenų prašymus, valstybės tarnautojai privalo vadovautis, be kita ko, „vieno langelio“ principu. Asmenų prašymų nagrinėjimas taikant „vieno langelio“ principą reiškia, kad prašymai priimami ir atsakymai į juos pateikiami vienoje darbo vietoje ir sprendimui priimti reikalingą informaciją iš savo institucijos administracijos padalinių, pavaldžių institucijų, prireikus – ir iš kitų institucijų gauna pati prašymą nagrinėjanti institucija, neipareigodama to atlikti asmens, kuris kreipiasi (Taisyklių 36 punktas).

Teisėjų kolegija pažymėjo, jog savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Teritorijų planavimo skyriaus vyriausioji specialistė, gavusi tinkamą prašymą, turėjo jį užregistruoti, o nustačiusi, kad prašymo turinys negali būti priskirtas jos kompetencijai, neturėjo teisės nurodyti asmeniui, kur jam kreiptis, kad jo prašymas būtų išnagrinėtas, o jo prašymą persiųsti tiesiogiai šį klausimą įgaliojamam spresti subjektui, pareiškėjui nurodant, kad jo prašymas yra perduotas, ir paaiškinti tokios procedūros priežastis.

Atsižvelgęs į nurodytas aplinkybes, LVAT pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai įpareigoti atsakovą išnagrinėti pareiškėjo prašymą ir į jį atsakyti.

2014 m. vasario 27 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁴⁹²-552/2014
Procesinio sprendimo kategorija 1.2; 38; 59

Dėl sprendimo, kuriuo asmuo vertina faktiškai savo paties priimto akto teisėtumą

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinio skyriaus sprendimo, kuriuo atmetas pareiškėjo skundas dėl kadastrinių matavimų patvirtinimo.

Nagrinėdama šią bylą, teisėjų kolegija pažymėjo, jog pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio 5 dalį draudžiama persiųsti skundą nagrinėti viešojo administravimo subjektui, jo administracijos padaliniui arba perduoti nagrinėti pareigūnui, valstybės tarnautojui ar darbuotojui, kurių veiksmai yra skundžiami.

Byloje nustatyta, jog žemės sklypo kadastro duomenų bylą patikrino ir žemės sklypo kadastro duomenų bylos tikrinimo aktą surašė Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos teritorinio skyriaus vyr. specialistė, kuri taip pat yra ir ginčijamo atsakymo rengėja. Vadinasi, tiek žemės sklypo kadastro duomenų bylos patikrinimą atliko, tiek ir pareiškėjo skundą dėl kadastrinių matavimų patvirtinimo nagrinėjo ta pati vyr. specialistė. Teisėjų kolegija vertino, kad nagrinėjamu atveju aplinkybė, jog sprendimą pasirašė teritorinio padalinio vedėja, nėra reikšminga. Vyr. specialistė tikrinimo aktu nustatė kadastro duomenų bylos pažeidimus, todėl tai, jog ginčijamame sprendime ji vertino savo pačios priimto akto teisėtumą, laikytina esminiu procedūriniu pažeidimu, prieštaraujančiu objektyvumo bei nepiktnaudžiavimo valdzia principams.

Atsižvelgusi į nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija paliko nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo ginčytas sprendimas panaikintas.

2014 m. vasario 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁶⁶²-461/2014
Procesinio sprendimo kategorija 4.5; 14.7; 38

II. Administracinių bylų teisena

63. Skundas

63.3. Atsisakymas priimti skundą

63.3.8. Kai praleistas skundo (prašymo) padavimo terminas

Dėl objektyvių įrodymų skundo reikalavimui pagrįsti vėlesnio atsiradimo fakto pripažinimo svarbia aplinkybe, sutrukdžiusia asmeniui įstatymo nustatytu laikotarpiu kreiptis į teismą

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas 2013 m. gruodžio 4 d. su skundu kreipėsi į teismą, prašydamas panaikinti Molėtų rajono savivaldybės laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytų nuostolių skaičiavimo komisijos 2013 m. rugsėjo 10 d. aktą, kuriame nustatyta, kad bebrai padarė žalą 0,80 ha miško plote, ir 2013 m. spalio 1 d. aktą, kuriuo apskaičiuota 3 764,70 Lt žala. Pareiškėjas taip pat pateikė prašymą atnaujinti praleistą terminą skundui paduoti. Prašyme atnaujinti terminą skundui paduoti nurodė, kad 2013 m. rugsėjo 10 d. apžiūros metu miškas apsemtas nebuvo, todėl nebuvo galimybės paneigti komisijos išvadą ir 2013 m. rugsėjo 10 d. aktas nebuvo skundžiamas. Tik iškritus pakankamam kritulių kiekiui, 2013 m. lapkričio 27 d. buvo atlikti matavimai, paneigiantys komisijos išvadą. Šias aplinkybes pareiškėjas prašė laikyti svarbiomis priežastimis terminui atnaujinti.

Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad įstatymas reikalauja kreipiantis į teismą skunde (prašyme) nurodyti aplinkybes, kuriomis pareiškėjas grindžia savo reikalavimą, ir tai patvirtinančius įrodymus (ABTĮ 23 str. 1 d. 7 p.). Svarbu tai, kad miško ploto apžiūros metu jis apsemtas nebuvo, todėl nebuvo jokio faktinio pagrindo kreiptis į teismą su reikalavimu paneigti Molėtų rajono savivaldybės laisvėje gyvenančių medžiojamųjų gyvūnų padarytų nuostolių skaičiavimo komisijos išvadą, kuria remiantis 2013 m. spalio 1 d. aktu apskaičiuota žala. Egzistuojant pareiškėjo nurodytoms aplinkybėms, kreiptis į teismą nebuvo pagrindo, nes skundo reikalavimo nebuvo galima pagrįsti objektyviais įrodymais. Tik minėtoms aplinkybėms išnykus, t. y. lapkričio mėnesį iškritus pakankamam kritulių kiekiui ir atlikus reikalingus matavimus, atsirado pagrindas kreiptis į teismą ir motyvuotai reikalauti panaikinti administracinius aktus, kuriuose nustatyta, kad bebrai padarė žalą 0,80 ha miško plote ir apskaičiuota 3 764,70 Lt žala. Teisėjų kolegija pažymėjo, jog šiuo atveju pareiškėjas kreiptis į teismą per įstatymo nustatytą vieno mėnesio terminą negalėjo, nes egzistavo objektyvios, nuo pareiškėjo valios nepriklausančios aplinkybės, kurioms esant pareiškėjas neturėjo galimybės pateikti įrodymais grįstą skundą, todėl konstatavo, kad pareiškėjo nurodytos priežastys, kurių pagrindu gali būti atnaujintas praleistas terminas skundui paduoti, laikytinos svarbiomis aplinkybėmis, kurios objektyviai trukdė asmeniui per įstatymo nustatytą laikotarpį kreiptis į teismą.

2014 m. vasario 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS⁵²⁵-246/2014
Procesinio sprendimo kategorija 63.3.8